

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

Cardinales Diaconi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

Num. LV.

CARDINALES
 DIACONI.
 BENEDICTUS
 PAMPHILIUS ROMANUS.

Benedictus S. Mariæ in via lata primus Diaconus Cardinalis Pamphilius Romanus Archi-Presbyter Ecclesiæ Lateranensis natus est Anno 1653. die 25. Aprilis ex antiquissima Romanos inter Pamphiliorum Prosapia, quæ originem ad Pamphilium quemdam, qui Regia potestate Doribus præerat, refert. Temporibus Lycurgi, qui Atheniensibus leges dabat, transgressi in Italiam fuerant. Sabinos inter sedem locabant, ubi allatam ex Græcia sapientiam Regii Latii eruditione excolébant. Opibus clari, præcipuas quasque præfecturas Sabinos inter obtinuerant. Sabinis etiam manu & consiliis strenui, utilem operam nava-
 bant. Fuere tamen, qui bellorum injuriis pulsi solum verterent. Transgressi ad Francos etiam ibi primæ nobilitatis viris accensebantur. Sed avitæ sedis desiderio cum tenerentur, Italiam cogitabant; cujus se opportuna occasio obtulit; nam cum Carolus magnus An. 773; Adriani I. Pontificis rogatu, ingenti exercitu instructus, in Italiam veniret, ut Longobardorum ibidem regnum extingueret, ad idem bellum Amantium Pamphilium, strenuum Equitem; ex Orientali Francia oriundum attraxerat: qui cum strenuam Regi in bellis operam collocasset; Comitibus ab eo titulo & prærogativâ condonabatur: ad hæc regiâ munificentia arces quasdam & funda obtinuerat, quorum adeptione opibus magis, magisque stirps inclyta crescere cepit. Ejus quem dixi, Amantii posterum Antonius Petrus, Jacobus, & Franciscus ab Imperatore Friderico III. Sacri Romani Imperii Comitibus annumerabantur: Immo ea prærogativâ, isque locus iisdem assignabatur, ut Vicarios Imperii dignitate æquarent. Ex iis Antonius Pamphilius Pauli III. Pontificis invitatu Anno 1471. Romam transmigrabat, ut in urbe orbis Principe Pamphiliorum gens longè Illustrissima evaderet. Nec spes concepta votis abludebat; nam non modò Hieronimus Pamphilius, Antonii pronepos, qui devixit Anno 1620. Sacræ Purpuræ apicem attingit; verum etiam ejus abnepos Joannes Baptista Pamphilius 1644. Cathedram Petri ascenderat, Innocentius X. dictus, de cujus viri præclara virtute orthodoxa congaudet Ecclesia. Is à Gregorio XV. missus ad Neapolitanos Nuntius ibat. Urbanus VIII. Archiepiscopum Antiochenum creabat. Postea Francisco Barberino in Hispanica Nuntiatura succedebat. Anno 1644. Pontifex eligebatur. Paci Monasteriensis fortiter reclamabat; nam avulsi Episcopatus Magdeburgensis, Halberstadtensis,

diensis, Mindensis, Bremensis, & Ferdensis &c. &c. utique exulcerabant Religio-
 fiffimi Antistitis mentem: Dein promiscua Religionis liberum exercitium indo-
 luit; Ergo eam Pacem, orthodoxam Religionem tam funestam, nullam & irritam de-
 claravit. Concoquendi tamen erant Germaniæ, bellorum cladibus attrita, tam
 acerbi boli. Austria militem, opes, & sanguinem pro re orthodoxa impende-
 rat: cum res secus contigit, viderint illi, qui pacem Monasteriensem opus suum
 fecerunt; certè Ferdinandum lachrymabundum subscripsisse constat. Ab eodem
 Innocentio An. 1653. Jansenismus vapulabat, damnatis propositionibus, sacrae fi-
 dei contrariis. Pamphilius ades in foro agonali Romano magnificè exstruxerat;
 Credo ut Pamphilia scholam sapientia aperiret. Sacras aedes S. Agathæ in eodem
 foro exstructas, & reparationis indigas, magnis sumptibus refecerat. Prope eas
 scaturientem in quatuor veluti flumina fontem, Ægyptiaco obelisco superbum,
 ibidem exstrui curaverat, ut Agonalium ludorum cruorem limpidissimis in undis
 ablueret. Ejus Innocentii Pronepos dignissimus est noster Purpuratus Benedictus
 Pamphilius, qui virtutum Cultor eximius, Romanorum amorem facillè sibi concili-
 avit. Virtutum semina pueritiam fecundabant: excellens ingenii acumen ado-
 lefcentiam illustrabat: Virilem aetatem exercita domi forisque negotia commen-
 dabant. Religio, integritas, & quæ in senibus sapientia commendant. Primò
 omnium Melita nobili suo Corpori hoc gemma adlegit, quæ Romanæ Provinciæ
 Prioratum, Heroico Pamphilio committebat; nec ille quotiescunque ejus Reipub-
 licæ necessitates exigebant, unquam cessabat, consilio, ope, & pecuniis Melitam,
 quam ceu spartam suam egregii hi Equites defendendam suscipere, unà aditum
 ire; nobilem etiam apud Sacram Sedem & Italiæ Principes universos laborem im-
 pendebat, & currentes animabat, ad omnis generis subsidia fortissimo huic Chri-
 stianitatis clastro submittenda, Equestris is Ordo initium ducebat circa annum
 1799. quando Dux Boullionius, Hierosolymâ occupatâ, ibi regnare cœpit. In
 aedibus suis, Divo Joanni consecratis, peregrinabundos suscipiebant, eorumque
 sedulam curam gerebant. Hinc Hospitalarii & Joannita nuncupati. Palæstina oc-
 cupata, & adversus Sarracenos diu egregiè defensa, magna ex parte eorum dex-
 tris debetur. Sede n primò habebant in urbe Hierosolymitana; verùm eâ totius
 Palæstinae Domina An. 1187. à Sarracenis sub jugum missa, sedes Margatum, firmis-
 simum Palæstinae castellum transferenda erat: Sed & inde An. 1195. à Sarracenis
 depulsi, biennio abhinc Ptolemaidem transgrediebantur. Ea etiam Urbs An. 1291.
 Sarracenis in prædam cesserat, captis jam antea Tripoli, Sydone, & Tyro, &
 quidquid Christiani in Palæstina possidebant. Hinc in Insulâ Cypro Hospitalarii
 Equites domicilium aliquantum figebant. Ex eâ generoso consilio Rhodum pete-
 bant, quam insulam An. 1309. è Sarracenorum manibus extorquebant. Postea
 Rhodus à Sarracenis An. 1440. & 1442. irrita temper oppugnatione retentata. Post
 Sarracenos Mahometes III. Turcarum Tyrannus An. 1480. totius Orientis viribus Rho-
 dum adoriebatur; sed ea fuit Rhodiorum Equitum virtus, is animorum vigor, ea
 dextrarum strenuitas, ut insanam potentissimorum hostium impetum suis ipsi viribus
 fortissimè retunderent: donec An. 1522. Solymannus II. Turcarum Imperator pe-
 ne innumerabiles copias (ducena supra quinquaginta millia fuisse constat) insulæ
 infunderet, qui tantam vim machinarum unà trahebat, ut sub stupendâ belli mo-
 le pene tellus dehisceret. Stabat tamen sex integris mensibus aheni muri instar,
 adversus immanem hostium impetum inconcussa Equitum Hospitaliorum virtus; do-
 nec Amarellus, Ordinis Cancellarius & proditor factus, per litteras, sagittas missas
 Turcis, urbis expugnationem jamdum desperantibus, & receptui canentibus sig-
 nificaret: instarent obsidioni. Urbem milite & annonâ exhaustam, brevi casuram.
 Ergo obsidione omni machinarum vi redintegrata, fortissimus Liladamus Ordinis
 Magister, animadverso, paucitatem suorum quotidianis per cuniculos, fratrosque
 aditus incurfibus sufficere diu non posse, nec spem auxiliorum à Christianis per
 hyemem affulgere ullam, Solymanno certis legibus urbem cedebat. Heroi Lila-
 damo Solymannus præcipuos inter suos honores, si Mahometem sequeretur, nec-
 qui-

quicquam obtulit, afferenti: Rhodo sese, ac Religione avita dejici non posse. Cederant in ejus expugnatione urbis plus quam nongenta Turcarum millia. Notabile erat, quod eo die, quo Rhodus tradita est, prodigioso casu epistylum portæ sacelli in Vaticano, cum Pontifex ad sacrificandum subiturus vix altero abesset passu, duobus prætorianis oppressis, conciderit, tantaque cladis omen fuit. Post dolendam eam jacturam sacer Hospitaliorum Ordo hic & illic domicilium figebat. 1. In Insula Creta. 2. Messana. 3. Syracusis. 4. Viterbii. 5. Villæ-Francæ. 6. Niceæ. Donec Carolus V., ne sua viris generosis deessent præmia, Melitam Insulam jure proprietatis iis attribueret, ea tamen lege, ut supremum siculorum Regum dominium agnoscerent; in cujus etiam domini recognitionem quot annis aliquot falcones, quos ea Insula præstantissimos alit, Siculo Regi transmittit. Hanc Insulam Melitam invictissimi heroes, inexplicabili fortitudine, in hanc usque diem feliciter conservaverant. Planè nunquam satis laudanda venit stupenda eorum virtus, quâ An. 1565. turcicam obsidionem fortissimè tulerant. Tunc equidem conjunctæ totius orientis vires ad insuperabilem hunc Caucasum frustra allidebantur; & tormentorum icibus plusquam 78000. perterebrata moenia, virtute defensorum firmiter stabant. Ea Equitum Melitenensium gloria fuit, à nobis non reticenda cum Benedictum Pamphilium Magnum Ordinis Priorem referimus. Is ipse An. 1713. & anno insequenti magnam pecuniæ vim in insulam transmisit, & ab aliis etiam transmitti curavit, ut si Melitam, exscensione facta, Turcæ oppugnarent, nervus illè belli, cum auro non minus quam ferro bellum geratur, obsessos non deficeret. Sed Melitenses inter inclytum Christianum Heroem Pamphilium, Sacra Purpura Romana longè Illustrissimum reddidit. Eam obtinuerat jamdum An. 1683. ex Innocentii XI. manibus, quem integerrimum Antistitem, & sanctitatis famâ præfulgentem prout Orthodoxus admiratur Orbis, ita unicum, qui quidem ex creatis ab illo Cardinalibus in vivis superfit, Benedictum Pamphilium, gratissimâ in eo utpotè postero Innocentii XI. memoriâ Sacra Roma eximie colit. Cum apud Bononienfes Eminentissimus Pamphilus Legatum ageret, splendido decore, cultu magnifico, & regali munificentia sese cunctis probabat. Archipresbyter Basilicæ S. Mariæ Majoris cum esset, Marianis ignibus totus ipsemet exæstuabat. In ea Basilica Magnæ Matris effigies, Divi Lucæ manu affabrè depicta conspicitur; videlicet Pamphilii objectum Amoris. Ab Innocentio XII. Archipresbyter S. Joannis in Laterano denominabatur. Eam Basilicam Constantinus Magnus An. 328. ædificandam curavit. Innocentius X. Pamphilium splendidiorē reddidit. Sixtus V. Palatium Lateranense adjunxit. Fons, qui proximè Ecclesiam limpidissimis undis scaturit, Constantino Magno inscribitur. Immò fontem dixerim Benedictum Pamphilium, ejus Basilicæ vigilantissimum Archipresbyterum, qui gratiarum imbrem in cunctos dispensat. Sub Clemente XI. Nobilissimæ Bibliothecæ curam in Vaticanis ædibus susceperat; nec enim dubitari poterat, quin princeps literatissimus, doctissima Volumina, & magnorum partus ingeniorum propiori curâ complexurus, & conservaturus esset; Athenæum, certè nactus est, ubi cum suis Musis semper suavissimè conversetur. Matheseos apprimè callens, pro Gregoriano Calendario, ubi vis gentium recipiendo, multum allaborabat; quod quidem receperunt penè omnes, iis solummodo exceptis, quibus toto cœlo & anno aberrare perinde est. Architectonicam artem quam probe calleat, Portus Antius testis esse potest, quem An. 1712. repurgatum, & novis molibus firmatum, commodam æquè atque securam navium stationem efficiēbat. An. 1712. arcuatâ camerâ collapsâ penè oppressus fuerat. Sed facilè ab impendenti ruinâ incolumis servatur, pro quo vigil cœli oculus excubat. Celebrerrimi Ordinis Cisterziensium Protector & Fautor Munificus est Eminentissimus Purpuratus Pamphilus; videlicet apes illæ argumentosæ in hoc homine Benedicto, Melleum etiam Bernardum experiuntur.

Num. LVI.

JOSEPHUS RENATUS IMPERIALIS JANUENSIS.

Josephus Renatus S. Georgii Cardinalis Januensis natus est An. 1651. 29. Aprilis. Illustrissima Imperialium Familia paucas inter in urbe Januensi præclara viget. Inde Joannes Imperialis prodiit, quem summa prudentia ad ducale solum Januæ evexerat. Ejus Filius Joannes Vincentius in literarum studio præstantissimus erat; Hinc eximiæ virum doctrinæ, scientiarum Academiæ per Italiam in dignissimum membrum passim adoptarunt. Imprimis suâ ipse manu illustria poemata tam eleganter conscripsit, ut ex sacro Helicone aquas pleno pectore hausisse crederetur. Neque tamen Parnasso usque adeo affixus tenebatur, ut seria negligeret; immò amoenissimo vir ingenio, cum se ad publica fori negotia transferret, eum gustu ab omnibus audiebatur. Quam in gravissimis Aularum negotiis præpotens esset, Philippo IV. Hispaniarum Regi luculenter exhibebat, cujus in Aula Romana & Mantuanâ legatum eximiâ sui commendatione agebat; certè multis præclarus meritis Principatum sancti Angeli in regno Neapolitano regiâ munificentia obtinuerat. Sed Illustrissima hæc Familia tunc ut plurimum gloriæ apicem attingere visa, cum in Eminentissimo nostro Purpurato Josepho Renato Imperiali debitam virtutibus Purpuram intueretur. Ea in meritissimum virum cadebat jamdum sub Alexandro VIII. An. 1690. die 13. Februarii; postquam enim sub Innocentio XI. Pontificium Thesaurarium egisset, dignissimus Alexandro, Innocentii in Pontificatu Successori videbatur, qui optimus thesauri Ecclesiæ Custos, in Gazophylacio Ecclesiæ ipsemet reponeretur. Cardinalis factus, ad Ferrarienses Legatus ibat, apud quos prorsus præclaras Ecclesiasticæ æquæ atque civilis gubernationis artes ita exercebat, ut Vicario ejus Regimine beatum nemo non se crederet. Inde per plures sacræ Reipublicæ Præfecturas transiens, prorsus eadem integritatis laude ubivis fulgebat; nam cum consilio, probitate, & eruditione in omnium oculis inclaresceret, omnibus probabatur, qui omnium commodis natus videbatur. Sacræ Familiæ Divi Augustini Protector An. 1698. ut esset, rogabatur. Et hæc doctissima orbis sydera, sapientiæ Lumen ipsemet, quam lubentissimè in suam Protectionem suscepit. Et quis non in præclaris illis Filiis Augustinum dignoscat? Hic necdum vicennis prædicamenta Aristotelis cum multorum stupore sagacissimo ingenio comprehenderat. Etiam isti verè philosophantur, cum vitam rectissimæ rationi conformem juxta veram & Christianam Philosophiam integerrimè transigunt. Erat Augustinus Orator incomparabilis, qui ethnicâ adhucdum superstitione imbutus Tagosta, Carthagine, Romæ & Mediolani ita perorare auditus est, ut ab ejus ore defixi omnes hærerent; postea attrahebat; nec degeneres filii, cum cathedram conscendunt, oracula fundunt, & docent, quæ recta sunt. Augustinus fulmen erat Manichæorum, quorum errores suæ sapientiæ torrente inundabat. Sacra hæc Familia (si in Apostolico hoc Collegio unam excipiamus stellam exorbitantem) Sacram fidem longè fortissimè propugnat, suo etiam sanguine Ecclesiam millies purpuravit, & pro uno infelici Apostata plurimas Christi Confessorum myriades exhibet. Nec minùs Eminentissimus Purpuratus Imperialis Hiberniæ Regni Patrocinium suscepit; Hiñe in Aula Principis Jacobi Francisci Eduardi è Stuardorum Regiâ Familiâ frequens versatur. Hybèrnia aliquando Insula Sanctorum nuncupabatur. Quatuor Archi-Episcopatus Armachanum, Dublinensem, Tuanensem & Casseliensem præter Episcopatus viginti & octo numerabat:

non

non defunt, qui à Sancto Jacobo, Bonnanerge (id est, tonitruī filio) dicto Evangelium ibi primò omnium prædicatum asserant; certè à Sancto Patritio, Martini Turinensis Episcopi Sororis filio, doctrina Christi latè in eo regno disseminata. Inde Columbanī, Galli, Kiliani, alique Sanctitatis Magistri in Germaniam commigrârunt; ut his Hyberniæ Syderibus cœlum Germanicum illuminatum magna ex parte debeatur. Sed quantum Sancta olim Hybernia diversa est ab illa! nam postquam Henricus VIII. regium Hyberniæ titulum primus omnium assumpserat, primus etiam omnium erat, qui florentissimum hoc regnum longè infelicissimum reddiderat. Primatum Ecclesiæ cum is sibi arrogaret, ferro & igne debebat, qui suis mandatis obstrepebant. Infandum dictu! Novum illud Ecclesiæ Anglicanæ caput Henricus Thomam Archiepiscopum sepulchro erutum, inaudito hæctenus iudicio publicè condemnatum, eò quòd Henrico II. olim Regi in Ecclesiasticos jus sibi arroganti adversatus fuisset, omni Sanctitatis titulo & honore exuerat, interminatus mortem omnibus eum veneraturis, quem innumeris claruisse miraculis exploratissimum fuerat. Porro Rex iste innumera procerum nobiliùmque cæde purpuratus existerat. Ex quibus Cardinales II. Archiepiscopi III. Episcopi XVIII. Abbates XIII. Decani XXX. Canonici LXXIV. Sacerdotes D. Theologiæ Doctores L. Duces Marchiones, Comitèsque XII. Barones XXIX. Nobiles CCCXXXVI, præter LXX. millia plebejorum existebant. Dein licet is Rex, æstimatis totius Angliæ possessionibus, plus quàm tertiam bonorum partem regio fisco vindicasset, ea tamen Ecclesiasticorum bonorum opulentia inexhaustæ illius Aulæ voragini explendæ nequiquam sufficiebat; nam Rex ipse pauper moriebatur, & publicis sumptibus sepeliendus fuerat, cui sex boum plaustra aurum argentumque à templo Divi Thomæ Archiepiscopi paulò ante afferebant. Hoc Regnum protegendum Eminentissimus Purpuratus Imperialis suscepit; nec ille quiequam magis Sanctissimis votis ambit, quàm ut alter Patritius esse queat, qui Hybernicum cœlum, tristi ecclipsi involutum, tandem illuminare queat. Universitatis itidem Ostiensis & plurium aliarum Protector factus, exhibuit, quàm pro no affectu scientiarum ipsemet Apollo, in reliqua orbis Lumina ferretur. Præfatus della Sac. Congregatione del Buongoverno creatus, absolutus Magister videbatur, qui optimi Regiminis artes traderet unà, & exerceret. Credo equidem Virum, in Historiâ versatissimum, inde benè regnandi principia hausisse; nam ejus historia Aquilensis doctissimè elucubrata, & Publicis typis commissa, satis edocet, quàm is eo in studio insignis existat. Ao. 1711. præclarus hic Princeps ad Carolum III. Hispaniarum regem, paulò post in Romanorum Imperatorem electum, Legatus à Latere ibat. Quantum fidei in ejus prudentia sanctissimus Pater collocarit, ex ejus ad Romanos Purpuratos verbis die XIV. Octobris Anno MDCCXI. habitis luculenter colligi potest, quæ paucis præmissis, sic se habebant. *Ad Carolum Regem, quem ante duos annos hac ipsa die, videlicet decimâ quartâ Octobris in Consistorio nostro Secreta Hispaniarum Regis titulo nuncupare decrevimus, deputare intendimus Dilectum filium nostrum Josephum Renatum S. R. E. Cardinalem Diaconum Imperialem, cui eximia virtutes, ac imprimis Pietas, Prudentia, integritas, alique præclara generis & animi dotes, ad amplissimum hoc munus è dignitate sedis Apostolica gerendum egregiè suffragantur; ut quamprimum sic deputatus Mediolanum se conferat, nostram ibi Apostolicam Benedictionem Regi deferat, incolumem in Italiam adventum gratuletur, felix faustumque in Germaniam, quam repetit, iter apprecetur, ac nostra demum illi explicet vota, ut hoc idem ejus iter in exoptata publica tranquillitatis cedat auspiciis.* Ergo ad tam magnificam destinatus Legationem Imperialis, Pontificiâ dignum Majestate comitatum unà secum trahebat, qui quidem gentilium in sagulis colorem præferabant, ad centum & viginti numerabantur. Cum Ducatus Mediolanensis fines attigisset, obvium sibi habuit Julium è Vicecomitibus Mediolanensem, quem Augustissimus Rex, ut in occursum tantî Legati tenderet, Regiis mandatis instruxerat. Cum non infra duas Leucas Mediolano abesset, Regius currus, quem sex generosi equi trahebant, venienti præsto erant; quo conscenso, Mediolano propius accedebatur. Cum portam, ut vocant, Romanam attigisset, relicto curru in equum, Regali magnificentia instructum, Eminentissimus Imperialis sese transferebat.

Et statim Carolus Hispaniæ, Bohemiæ & Hungariæ Rex affuit, quem generosus caballus, tantoque Sessore superbus, vehebat. Salutatione mutua defuncti, urbem ingrediebantur. A dextris Carolus adequitabat; ejus sinistram Eminentissimus Purpuratus ita tenebat, ut pari passu uterque progrediretur, supra utrumque umbella gerebatur, quam procerum nobilissimi manu tenebant. Ponè insequabatur Eminentissimi Imperialis Umbella, auro argentoque affabrè distincta, quam ex facultate Juridica octodecim insigniores manu gestabant, totidem aliis è Medicorum collegio in vices subeuntibus, aderat unà loci Archiepiscopus Borromæus præter complures Episcopos, & Infulatos Abbates, quos ea celebritas eò advocaverat: sequebantur Cathedralis Ecclesiæ Canonici Universi, nec non Monastici Ordines omnes, & Clericorum, quantus apud Mediolanenses, longissimus ordo. Germani & Itali proceres certare visi, qui ad Maximini Pontificis & Regis Catholici obsequium priores advolarent. Dicasteriorum Mediolanensium dynastæ suo officio aderant unà universi, & in Gemino hoc sole (Pontificio Uno, Cæsareo Altero) alta contemplatione defixi hærebant, ex tam amica constellatione & syderum concursu non Italiæ modo, sed Orbis propemodum universi felicitatem augurantes. Toto illo Legationis tempore Josephus Renatus Imperialis nullis satis laudandam encomiis prudentiam Regum sapientissimo ita probabat, ut is in suis ad Maximum Pontificem datis literis significaret, Principem Virum ad se extraordinarii Legati munere venisse, in quo singularem Integritatem cum summâ prudentiâ conjunctam repererit. Certè piissimus Rex nulla obsequiorum genera in Imperiali excolendo prætermisit, & proni in Pontificem, & rem Catholicam animi luculenta testimonia exhibuit. Rei veritatem Eminentissimus Purpuratus in sua ad Pontificem oratione, post suum Mediolano reditum satis comprobabat. Tunc quidem ita coram Sanctissimo perorabat. *Sanctitatis vestrae mandatis obtemperans, Apostolicæ fretus Benedictione, Mediolanum me contuli, Catholico Hispaniarum Regi Carolo III. nuper in Imperatorem Electo Sanctitatis vestrae nomine felicem in Italiam adventum gratulatus sum, prosperumque eidem in Germaniam iter auspiciatus paternæ benevolentia, ac intimæ Pontificiæ Charitatis sensus simul exposui. Præclara hæc Apostolica benignitatis argumenta filiali, qua par erat, devotione eximius pietate & zelo Rex excepit, paratumque sapius se professus est ad ea omnia erga sanctitatem vestram & sanctam sedem Apostolicam præstanda, qua obedientissimum filium deceant; quam Regii animi Propensionem jam non verbis tantum, sed & factis (quoad per tempus licuit) confirmavit. Quidquid demum in hac Legatione feliciter gestum est, id totum sanctitati Vestrae acceptum refero. Si quid verò minus prosperè, id tenuitati meæ tribuo; Summa autem sanctitatis vestrae Benignitatis erit, ignoscere. Ad hæc sanctitas sua ita Viro humillimo reposuit. Vides, Dilecte Fili noster, quam ubere lætitiæ sensu urbs pene tota felicem tuum & incolumem reditum Tibi gratuletur. Vides quam effusè exultantes venerabiles Fratres nostri, Collegæ tui, tuos in amplexus occurrant. Debentur hæc eximio zelo, ac singulari prudentiæ, quibus demandatam tibi à Nobis provinciam magnificè, fideliter, ac prorsus ex hujus sanctæ sedis dignitate explevisti. Hic & nos ipsi, quemadmodum tibi dudum abeunti paternâ charitate benediximus, ita nunc te feliciter redeuntem eò, quò par est, grato animo expansis ulnis complectimur: debitas D. O. M. gratias agentes, quod charissimus in Christo Filius noster in Imperatorem Electus, avita pietate imbutus Pontificiæ nostræ in eum benevolentia officia, quæ sibi à te delata fuerunt, animo, ut asseris, ad eò obsequenti exceperit, ut merirò sperare possimus, eum filiale illud studium, quod in nos & sanctam Romanam Ecclesiam tam disertis protestatus est verbis, præclarioribus in dies reipsâ comprobaturum esse argumentis. Anno MDCCXX. Sacro officio adlectus est, ut Christianum Orbem prudenti & solertissima cura Felicem præstaret; verè Imperialis dicendus, cum prudentissima consilia suggerat, quibus Orthodoxus Orbis regi Felicitate quam Auspicatissimâ queat; imò sua INTEGRITATE, PIETATE, & PRUDENTIA commeritus, qui etiam summo è folio in omnes quaquaversus Orbis partes sanctissima Mandata Imperialis Maximus expediat.*

Num. LVII.

LAURENTIUS ALTE- RIUS ROMANUS.

LAurentius titul. S. Agathæ Gothorum Cardinalis de Alteriis in Urbe orbis Principe natus est anno 1671. 9. Junii. Qui cum à Majoribus sanguinem longè illustrissimum hauserit, eximiarum tamen virtutum suarum splendore fulgidissimam Alteriorum gloriam magis adauxit; nec intra Solius Italiae limites stirps inclyta hærebat; verùm etiam in Galliâ latè propagabatur, ubi quidam Magni Nominis ex Alteriis fuit, quem militaris virtus ad summam castrorum præfecturam apud bellicosam gentem evexerat. Verùm stirps illa per Galliam celebratissima exaruit; nec in Italiâ mitiorem fortunam experta fuisset, nisi in hunc hiatum, quem mors invida faciebat, inclyta Paulucciorum familia, Alteriorum nomine assumpto, ut postea dicemus, suscepisset. A nemine tamen unquam ante eam diem stirps illustrior reddi visâ, quàm à nobilissimo fratrum pari Joanne Baptista & Æmilio Alteriis. Uterque à laudatissimis parentibus prorsus admirandas virtutes hauserat; nam pater Laurentius Alterius nobilibus factis, vitæ integritate, morum maturitate, ac pietate in Deum ac pauperes in urbe clarissimus evaserat; nec minùs Victoria Delphinia mater spectatissimæ Virtutis ac sanctimonix foemina erat, soror Flaminii Delphini, cujus militaris gloria in bello belgico in oculis Europæ enituerat. Horum itaque primigenus filius Joannes Baptista in Collegio Romano, post Grammaticam, Humaniores literas, Rhetoricamque, Philosophiæ ac Theologiæ (quarum positiones publicè propugnauerat) studio excellenter & sedulo vacaverat. Postea inter seminarii Romani nobiles cooptatus, ingenii sui felicitate, quo nemo coequalium potior habebatur, reliquos omnes literis ac disputationibus longissimè superabat. Tum datâ juri Civili & Canonico operâ (in quo Doctoris Lauream annum agens XXIII. approbantibus Roberto Cardinale Bellarmino & Petro Alagona S. J. Theologo suscepit) à Paulo V. Pontifice Maximo anno 1613. in Basilicâ Vaticanâ cum Theologali præbendâ sacerdotio fuerat insignitus, Joannes Baptista licet juvenis eandem provinciam cum laude administrabat: sæpè sapius Evangelii præco publicas conciones in primariis urbis templis ad populum habebat: Hinc Urbanus VIII. Princeps in virtutum cultores attentissimus simul ac munificentissimus eidem an. 1624. Camerinsensem Ecclesiam ultro committebat. Non multò post Sacræ Pœnitentiæ sigilli Custos denominabatur, inde sex Episcopatum supremi Ordinis sacrosancti senatus Apostolici Visor, ut dicunt, actualis renunciabatur: demum sacrâ Purpurâ anno salutis 1643. summâ urbis lætitiâ, de Republicâ optimè meritis cohonestabatur. Episcopatum Camerinsensem Cardinalis factus in favorem Æmilii fratris dimiserat; sed Tudertinam Ecclesiam ab eodem Urbano paulò post regendam suscepit. Anno 1654. ad invisenda Apostolorum limina juxta Sacrorum Canonum leges ex Tudertinâ Urbe Romam se conferebat. Sed Narniâ subitâ tactus Apoplexiâ die XXV. Novembris ad Superos evolabat. Innocentium X. per dies duos supra quadraginta morte præcesserat, cum communis persuasio & populi rumor, eum in Pontificem post Innocentium X. eligendum assereret; sed sacrâ Triplicem Thyram, quam Mors invida, fors luctuosa Joanni Baptiste Alterio subtraxerat, Fratrum alteri Æmilio Virtus, Nobilitas, & sacrorum senatorum favor conferebat. Æmilius iste sub Urbano VIII. Pontificius Nuntius Neapolim ibat. Alexander VIII. in Poloniam miserat. Sub Innocentio X. temporum calamitatem inoffenso pede transibat. Clemens IX. anno 1669. Cardinalatu insigniebat. Et statim ac Cardinalis dictus est, Clemente IX. è vivis sublato Cathedram Petri ascenderat, Clementis X. nomine in honorem Antecessoris, cui sua omnia in acceptis referebat, assumpto. Hic Regimine planè felicissimo orbem beaverat; & quandoquidem is ex primâ illa Alteriorum familiâ ultimus erat, in occiduo hoc sole defixus hærebat Romanus Orbis. Is sanctuarium templi B. Mariæ Majoris

joris ab antecessore suo inchoatum a. 1672. perfecerat. Cùm summâ annonæ penuriâ Roma laboraret, eidem effusissimis charitatis visceribus subveniebat. Ne sua in terris Gloria & debitus honor sanctitatis syderibus deesset, quinque Beatos in Sanctorum Album retulit: Sanctum Pium V. Pontificem Maximum, Sanctum Cajetanum Theatinorum Fundatorem, S. Ludovicum Bertrandum ex Ordine Sancti Dominici, S. Franciscum de Borgia Societatis Jesu Generalem, & S. Margaritam Scotiæ Reginam. Ut Romanos portus cunctis nationibus magis magisque aperiret, tributa quædam navibus, ad portum Civitatis Veteris appellentibus imposita, magnificè remisit, suis commodis neglectis, ut populorum utilitatibus prospiceret. Hungaria iniquis vigilantissimi Antistitis curas distinebat, haud ignaro, ejusmodi civiles in eo regno turbines, plerumque in turcici belli velut sedimentum desinere; cùm itaque in ejus Regni fluctuantem tunc equidem statum solerti curâ intentus esset, non desuere è Germanis Authoribus quidam, qui suarum sectarum homines per Hungariam innocentes Metellis proclamarent; contra integerrimum Antistitem arguerent, quod ejus instinctu immitiùs à Leopoldo Imperatorum Maximo adversus Hungaros processum fuerit; sed illi qualescunque sint, pessimæ certò causæ Patroni, meminisse debuissent, quod decantatissima Cæsaris Leopoldi Clementia an. 1674. ducentos triginta & sex ministros diversarum sectarum liberos dimiserit, qui à regis Pisonii Judicibus, quorum pars è Protestantibus, pars è Catholicis Episcopis ac fisci consiliariis delecta fuerat, avertæ prodicionis convicti fuerant; qui omnes, ut vitam servarent, recantilenam cantabant; quorum etiam nomina in Pisoniensi Cartophylacio hodie dum exstant. Denique Clemens Alterius, surpe Alteriorum deficiente, Casparum Pauluzium, Sororis suæ Lauræ Alteriæ maritum, in suum adoptavit. Ejus Patrem Angelum Pauluzium Pontificiis triremibus archithalassum præfecerat. Casparis Patrum Albertum S. R. E. Cardinalem inter primæ admissio- nis principes habebat, ejusque consiliis in gravissimis sacra Republicæ causis utebatur. Is Albertus in spem veniebat, post Innocentii XII. mortem Cathedram Petri conscendendi; verùm integro biennio ante Innocentium XII. fato præreptus, spem de se conceptam unâ sepelebat. Caspari Pauluzzio de Alteriis filius progignebatur Æmilius Alterius, Dux de Montareno, qui in matrimonium duxit Constantiam Augustini Principis Chiffi filiam, alter filiorum est Laurentius Alterius Eminentissimus noster Purpuratus, de quo hic sermo. Est is Romanæ gemma nobilitatis, Principum amor, civium delitiæ, immo Cynosura voluntatum. In fronte dignam Principe sapientiam exhibet, oculis prominet ingenii vigor, ore fundit oracula, manu beneficia dispenfat, & magnarum cogitationum capacissimâ animâ grandia consilia excoquit. Necdum adolescentiam egressus, virilia spirabat, & virilem ætatem consecutus, supra virum eminit. Planè statim ac è studiorum Palladio egrediebatur, meritis ætatem prævenientibus, Pontificis Camerarium agebat, ut probatâ nemini non egregia indole, cum prima lanugine purpuram ab Urbano VIII. anno 1691. obtineret. Postea apud Urbinates Legatum cùm ageret, excelsæ sapientiæ, suavissimæ comitatis, & effusissimæ in cunctos beneficentiæ laudibus insigniter inclaruit. Anno 1716. Hic princeps maximo Romanæ Urbis luctu graviter decumbebat; verùm Sacra Roma, ut tam grande depositum servaret, fuis ad Deum precibus, obtinuerat. Iis tamén, quæ ponè insequabantur temporibus, Principi Alteriorum familiæ continuatis funeribus Libitinæ litandum erat; credo ut invictissimus adversus domesticas has clades Eminentissimi Cardinalis animus, ceu fulgidum in ignibus aurum liquidius probaretur. Vidit & magnanimâ fortitudine tulit an. 1720. elatos geminato funere illustrissimos Parentes Casparem Pauluzium, & Lauram Alteriam; id solum in tanta acerbitate solatio accidit, quod non unâ efferrentur virtutes, quas in nobilissimo hoc conjugum patri admirabunda Roma suspexerat. Anno abhinc ad tumulum ibat Æmilius Alterius, Dux Montareno, Eminentissimi Purpurati Germanus frater, qui ductâ ex Principe Chiffiorum familiâ Constantiâ virtuosissimâ matronâ; nec minus Barberinis, Borromæis, & nobilissimis quibusvis Romanis proceribus cum Principe Alteriorum familiâ affinitatum fœderibus innexis, pene integram Romam in luctus, & pullatas vestes converterat. Mense Septembri ejusdem anni Eminentissimus Cardinalis Antonium, & Joannem Baptistam Althérios Pontifici Innocentio XIII. sistebat, Sacros ejus pedes deosculaturos. Hic multam felicitatem Illustrissimæ huic fratrum Triadi apprecabatur, & Sacra Benedictione beatos à se dimittebat. Nec minus Integra Roma, tantorum civium dotata gloria, vitam, felicitatem, & perennitatem Alteriis principibus, utpote Sacra Republicæ per tot sæcula fortissimis Atlantibus, acclamat; præsertim in Eminentissimo nostro Purpurato Laurentio de Alteriis firmissima latera agnoscit, quæ integro Orbi Orthodoxo sustendendo paria censeantur: & vivida ætas, rara in paucis sapientia, ac singularis integritas spem confirmant.

CAROLVS COLVMNA ROMANVS.

Carolus S. Angeli in foro Piscium Cardinalis Columna Romanus natus est ann. 1665. ex pervetusta & clarissima gente Columnensi, quam Regibus affinem non modò Roma, sed Orbis pene universus agnoscit. Propagata est Stirps decantatissima per Italiam, Hispaniam & Germaniam; imò Rusliæ solitudines & extremus Europæ angulus aliquando Columnensibus domicilium præbuerant. Qui per Italiam Columnenses magnis indies incrementis florent, in duas stirpes abierunt: Ducum de PALLIANO & TAGLIACOZZA, & Principum de CARBOGNANO. Duces de PALLIANO eâ prærogativâ gaudent, ut natu maximus inter illos Regni Neapolitani Connestabilis (quæ summa per regnum dignitas) jure hæreditario dicatur. A Ferdinando Catholico in eo honorum culmine ob egregiam in bellis præstitam operam collocati fuerant; & Carolus V. Avi sui Placita fanciebat. Quos Hispania sibi adscivit, ad Petrum Columnam ortum referunt, qui ann. 1281. è Galliâ in regnum Aragoniæ transgressus, Maurorum debellator strenuus erat: Ejus posterî in Regno Valentiae sedem plerique fixerunt. Ad Russos venit Petrus Columna, qui interstinis per Italiam bellis pulsus Italiæ delicias Rusliæ solitudinibus comutârât; virtute bellica cum ut plurimum Russos inter inclaresceret, divitias obtinebat non contemnendas. In ripâ fluminis cujusdam, teste Jovio, castellum erexerat, suo de nomine Columnense dictum. Qui in Germaniam transgressi fuere, jamdum an. 1142. Brandisio teste, Dynastias Fels & Pressels in Comitatu Tyrolensi obtinuerant. Inde in Bohemiam translatos, bellum tricennale expulit. Nunc in Silesiâ dynastiis & opibus præpotentes vivunt. Caput ejus per Germaniam familiæ hodieum est Carolus Leonardus Samuel, S. R. J. Comes Columna, nobilis Dynasta de & in Fels, Strehliz, & Löschniz &c. &c. Enimverò Illustrissima hæc familia à pluribus Sæculis, multorum bellica laude, plurimorum Sacrâ Purpurâ, ac Tyaris Pontificiis Illustris claruit. Imprimis enituit Martinus V. è Columnensibus Pontifex Maximus creatus ann. 1417. qui Hussiticum bellum, quod in altis favillas sub ejus Regimine exarserat, suâ sapientiâ magnâ ex parte propulsabat. Vir, si quis alius, justissimus erat, qui ad eos, qui provincias & civitates gubernabant, eam perpetuò vocem usurpabat: *Diligite justitiam, qui judicatis terram.* De cujus etiam obitu Platina refert. Sepultus est, comitante populo Romano, comitante clero, nec aliter flente, quam si Ecclesia Dei, si Urbs Roma, unico atque optimo parente orbara esset. Quid jam referam de S. R. E. Cardinalibus, quorum triginta & unum (si quidem numerum probè initum reperio) Illustrissima hæc stirps Sacræ Romæ dedit. Joannes Columna Vir scientiâ literarum, & dicendi facundiâ clarus, at puritate vitæ, animique integritate longè clarior à Coelestino III. Sacrâ Purpuræ dignitate ornabatur ann. 1191. Is S. Franciscum Seraphici Ordinis authorem, tennerrimo mentis affectu, quoad vixerat, excolebat. Ejusque præterea Ordinem, per orbem sparsum (cujus primus & mirus Protector fuerat) omnibus, quibus potuit, charitatis officiis & obsequiis profecutus est. Cùmque Divus Franciscus Regulæ, quam pro suis jamjam concinnaverat, approbationem ab Innocentio III. sumis precibus efflagitaret, Innocentius verò, quorundam instinctu, suspicionem subesse ratus, confirmationem anxie differret, dubium omne ac contradictionem è medio sustulit Joannes: qui Divino Spiritu inflamatus (ut asserit S. Bonaventura)

Uu

sum-

summo Pontifici & Fratribus suis dixerat. *Si petitionem pauperis hujus tanquam nimis arduam, novamque resellimus, cum petat sibi confirmari formam Evangelicæ Vitæ, cavendum est nobis, ne in Christi Evangelium peccemus. Nam si quis intra Evangelicæ Perfectionis observantiam, & votum ipsius dicat contineri aliquid novum; aut irrationabile, vel impossibile ad servandum, contra Christum Evangelii auctorem blasphemare convincitur.* Coelestinus III. ob eximias virtutes tanti Joannem habebat, ut mortuali lætulo affixus, eum sibi successorem posceret; ex quo morientis testimonio laus utique summa Joanni accrescebat. Alius quidam Joannes Columna ob raras & suspiciendas præcellsi animi dotes ab Honorio III. ann. 1216. Sacro Purpuratorum Senatui adscribebatur. Is Christiani exercitus Dux Damiatam Urbem, in Ægypto ad Pelusium Nili ostium sitam, & viginti duorum mensium spatio obsessam, denique ann. 1210. 5. Nov. expugnaverat; verùm obliquante postea fortuna in manus Barbarorum incidebat; ubi propè fuit, ut Martyr fieret; nam inter duos postes à Sarracenis hostibus inclusus jamjam secandus erat, nisi illos divinâ providentiâ, ejus constantiâ, fidèque permotos pœnituisse. Solutus, neutiquam sibi ferendum ratus, iterum cum Rege Hierosolymorum in hostem movebat, victorque incomparabilem thesaurum, omnique armorum genere splendidius trophæum, sacram scilicet Columnam (ad quam olim Christus Servator noster Hierosolymis alligatus & flagris cæsus memoratur) Barbarorum manibus ereptam secum Romam devexit, quæ in templo S. Praxedis hodie dum piissimè colitur. Moriebatur ann. 1245. quem Innocentius IV. *Virum magnanimum, constantem, doctum, familia decus, Patriæ ornamentum, & Ecclesiæ Columnam appellabat.* Ægidius Columna Divi Thomæ Aquinatis Discipulus, Lutetiæ Parisiorum tanto Doctore in literis cum Philosophicis, tum Theologicis tantoperè profecerat, ut primus ex Sacro Ordine suo (Eremiticam Divi Augustini disciplinam profitebatur) Theologiæ mysteria Parisiis interpretaretur; doctorque fundamentalis vulgò dici promeruerit. Datus erat Philippo Pulchro Regio Adolescenti in Gallia morum & literarum institutor. Deinde sacer Eremitarum ordo in Generalem, Ecclesia Bituricensis in Archiepiscopum, & Aquitania in Primatem assumebat. Cujus eximias laudes Trithemius iis verbis complectebatur. *Ægidius Archiepiscopus Bituricensis, patriâ Romanus, ex illustri Columnensium familia, Prior quondam Generalis Ordinis Eremitarum, Divi Thomæ Aquinatis discipulus, vir in divinis Scripturis eruditissimus, & in Philosophiâ Aristotelicâ nulli suo tempore secundus, ingenio subtilis, sermone Scholasticus, & ob doctrinæ præstantiam Fundatissimi cognomen adeptus fuerat.* Joannes Columna, quem Joannes XXI. ann. 1316. Cardinalem creaverat, eam morum integritatem, prudentiam, atque æquitatis solertiam præferebat, ut justitiæ norma passim indigaretur. Ejus consilio & suasionem Pontifex non parvam manum Fratrum minorum in Armeniam ablegaverat, ut fidem Christi disseminarent. Hunc Joannem Petrus Romanus *decus cardinis & Columnensium familie principem & Ornamentum* dicebat. In ejus vitâ hoc etiam memoratur. Stephanus Columna ejus Genitor, nobili quondam filiorum corona in convivio procerum Romanorum septus, omnium se natorum hæredem futurum prædixit, atque omnibus etiam, uti divinaverat, Superstes fuit. Joannes Recognita, altum ingemiscens, & vicinam mortem præfentiens, utinam, inquiebat, genitor noster tam veridicus vates non esset. Pompejus Columna Cardinalis dictus à Leone X. ann. 1513. eò quidem procefferat, ut inito foedere cum Hugone Moncada, Caroli V. Cæsaris supremo armorum Duce, urbem Romanam, armis impugnatam, ceperit. Verùm ubi post biduum à capta urbe, Romam ingressus promiscuis omnia cædibus, miserabilique inter tormenta plorantium ejulatu completa spectaret, suique ipse consilii immanitatem perhorresceret, lachrymas in tantâ occumbentis patriæ calamitate non tenuit; & indignatione in miserationem versâ, omni qua valuit autoritate, apud duces, militesque contendit, ut humanitati locus esset, aliorum pudori, aliorum vitæ, ac libertati æquis conditionibus consuleretur. Nullis etiam, præter laborem, sumptibus parcebat, ut hostili petulantia honestissimas foeminas subduceret, Parricium

que

que ac Principes Urbis Viros, & quotquot ultimo vitæ discrimine periclitarentur, à militum injuriâ vindicaret. Marcus Antonius Columna Concilio Tridentino singulari doctrinæ, prudentiæ, & religionis laude interfuerat; Hinc à Pio IV. Pontifice Maximo in Sacrum Cardinalium Senatam adscribebatur ann. 1560. Eum Sixtus V. toto quò Ecclesiæ præfedit, tempore eximiâ benevolentiam complectebatur; præsertim quòd Sixti olim discipulus subtiles, quas vocant, Scoti Formalitates ab eo doctus acriter defenderet. De quo ea Augustini Oldoini verba exstant: Insignis fuit, ac penè regia Marci Antonii erga omnes bonos, doctos, & pauperes liberalitas, & nunquam exhausta benignitas. Ascanium Columnam Sixtus V. ann. 1585. Cardinalem creabat. Is viros eruditione, sapientiâ, ac integritate præditos, amore propè paterno complexus, beneficiis ac muneribus sibi conciliabat; unde magno eorum ad eum factò concursu, Princeps literatorum indigitari meruit. Id de eo memoratu ut plurimum dignum reperitur. Laborabat ulcere propè clunes (histulam dicunt) inexplicabilem ei dolorem parturiente; quo denique vel liberari vel mori statuit. Convocatis igitur medicis, in eum itum est sententiam, ustione opus esse. Et cum ustor operi accingeretur, petiit Cardinalem tabulæ alligari, ne præ dolore corporis motu candens ferrum in partem flecteret sanam, & patienti etiam mortem incuteret: renuit ligari Cardinalis asserens, hoc Columnensi indecens esse; & ustor renuit experiri. Tandem post longam altercationem ustoris, exoravit Cardinalis, ut opus perficeretur, juramento promittens, se tanquam columnam, quam cognomine præferret, firmiter staturum. Præstitit, quod promisit, tantâ animi constantiâ, ut ad igniti ferri impressionem, nec motum ederet, nec ejulatum, stupentibus cunctis, remque adeò duram in Viro præsertim delicatiori prodigio similem intuentibus. Hyeronimus Columna nuncupatus Cardinalis ann. 1623. ab Urbano VIII. in Austriæ oculis pretiosus erat. Patrocinium gesserat Ferdinandi III. Cæsaris jussu apud Romanum Pontificem, Germaniæ & Imperii Romani; uti etiam Regnorum Arragoniæ, Sardinia, & Cataluniæ, Philippo IV. Rege Hispaniæ præcipiente. Firmatis an. 1664. inter Leopoldum I. & Margaritam Austriacam Philippi IV. Regis filiam nuptiis, ad Regiam Sponsam Viennam adducendam à Philippo evocabatur; verum quæ est rerum humanarum vicissitudo eidem Philippo IV. moribundo ann. 1665. extrema pietatis officia exhibebat. A Carolo II. jam Rege à populo salutato, regius Parochus denominatus, desponsavit, annuloque pronubo dexteram Hispanicæ Infantis Sponsæ Leopoldi I. Cæsaris Ornavit; cui in itinere terra marique confecto, Madritto in Italiam inservit. Cum triremes, in quibus Imperatrix Sponsa vehebatur, ad litora Ligustica felicissime appulissent, ipse vix ènavi egressus, febrique correptus Lethaliter decubuit in oppido Finarii Hispanicæ dominationis; ubi brevi summa Imperatricis ægrimoniâ è vita migraverat. Quis jam reliquos præclaros pacis bellique artibus viros, quos nobilissima Columnensium Domus dedit, sub unum veluti aspectum positos in medium proferat? quorum plures ducenis ab insignibus authoribus numerantur. Carolum Columnam Bredana expugnatio sub Ambrosio Spinula nobilitabat. Fabritius Columna Imperatoribus Maximiliano I. & Carolo V. egregiam adversus Gallos operam navaverat. Fridericus Columna ann. 1640. Tarragonensem Urbem strenuè adversus Catalaunos, arreptis armis in suum principem insurgentes, tuebatur. Marcus Antonius Columna Julii II. Pontificis militiam, egregius armorum archithalassus, insigniter promovit; idem Medicæos, à Florentinis expulsos, ducale in solium reposuit. Alius Marcus Antonius Columnensis cruento proelio ad Insulas Echinadas interfuit, & obtenta victoriâ fortissimæ ejus dexteræ magna ex parte debebatur; hinc victor Romam triumphantis in modum, populo in plausus effuso ingrediebatur. Prosper Columna Princeps belli impiger Ferdinando Catholico in Regno Neapolitano occupando fidelissimam operam conferebat; Nec sua etiam Laude fraudandæ sunt insignes Heroinæ, quas

inlyta

inclyta Stirps Columnensis progeniit. Earum omnium Antesignana videtur Victoria Columna, Ferdinandi Avilæ Marchionis Piscarii lectissima conjux. Erat illa altera Sæculi sui Pallas, & felicissimi ingenii partu poemata edidit, quæ Italia obstupuit. Eam doctissimus Petrarca inter omnes, qui tunc Italos inter, suum poematibus nomen illustre reddiderunt, primam voluit. Cùm Piscarium maritum, Ticinensis Victoriae famâ præclarum, Itatorum Principum aliqui à Cæsareis partibus abstractum irent, Regno Neapolitano in Seccessionis præmium oblato, indignum facinus aversati mitior hæc Tullia, ab indecoro consilio maritum deterruit. Eo elato, Apollo non defuit, qui hanc Palladem avidè prensaret; sed illa funerati mariti memoriam tam altè animo retinebat, ut ad secundas nuptias nullis unquam adhortationibus traducenda esset. Potius in eo solum occupatam se sentiebat, ut bellicam laudem, qua maritus ejus insigniter inclaruit, doctissimis poematibus redderet illustriorem. Et hoc Mausolæum fuit, quo fidelissima hæc Arthemisia mariti nomen immortalitati consecravit; & quandoquidem stupenda illa moles temporum injuriâ concidit, & præter informia rudera nihil hodie dum exhibet, illustria tamen hæc Poemata nulla ætas, nullus livor arrodet. Demum Victoria sui & mundi victrix futura, rerum mundanarum caducitate probè perspecta, monasterium S. Mariæ Mediolani ingrediebatur, in quo ann. 1541. magno pietatis sensu expiravit. In ejus gentilis suæ honorem Pompejus Columna *de laudibus mulierum* volumen conscripsit, à multis præcæ virtutis exemplis, atque orationis elegantia & jucunditate eruditorum lectione dignissimum. His tot tantisque Heroibus, heroinisque Columnensibus accedit grande Columnarum gloriae additamentum Eminentissimus noster Purpuratus Carolus Columna, qui gloriosissimis antecessoribus suis per omnia similis factus, sapientiâ Prosperos Columnas, magnitudine Carolos, Religionè Joannes, doctrinâ Ægidios, justitiâ Martinos æquat. Cùm Historiæ amœnissimo studio mirè capiatur, gentilem se agnoscit Joannis Columnæ, è Sacra Dominicana Familia Archiepiscopi Messanensis, qui historicum opus, XI libros complexum, celeberrimum edidit, quod mare historicum indigitavit; certè Pharus fuit, qui in magna navigantium in hoc mari obscuritate lucem & claritatem miram prætulit. Hujus imitator Eminentissimus noster Purpuratus Carolus, in historiam veluti speculum intueretur, ubi Superiorum imago temporum, & hujus Sæculi spectaretur exemplum, ut dum præsentia intueretur, adesset præteritis, & jucunda quadam recordatione ad proavos rediret, & eorum consiliis, actionibusque se immisceret. Hic brevi magnus evadere, cum sibi ex clarissimis Antecessoribus clarissimum quemvis imitandum proponeret. Apud Innocentium XII. primò quidem Protototarium Apostolicum, dein An. 1699. Palatii Apostolici Præfectum (quem Maestro di Casa vocant) agebat. An. 1706. die 17. Maij maximatum virtutum ornamento splendidus, Sacrà Purpurâ condecorabatur. An. 1710. Serenissimus ejus Frater Philippus Alexander Columna, Dux Pallianus, Conestabilis Regni Neapolitani, & torquatus aurei velleris eques ab Imperatore Josepho clarissimæ memoriæ in S. R. Impetii principem, Germaniâ hoc sibi gemma vindicante, denominatus est. Alter fratrum natu minimus Marcus Antonius Christinam Marchionis Palleotti filiam è Ducibus Nordfolciæ ex Anglia oriundam matrimonii federibus An. 1697. conjunxerat. An. 1714. die 6. Nov. memoratus Philippus Alexander Columna è vivis excessit, majoris luctus futura mater a, nisi Fabritium Columnam paternarum ditionum & virtutum heredem post se reliquisset, quem Caroli VI. Imperatorum Maximi Legatum Extraordinarium admirabunda, & in ejus virtutibus defixa Roma suspexit. An. 1714. Pisis in Hetruria ultimum diem clausit Maria Laurentia Manzina, Cardinalis Mazarini ex Sorore neptis, Eminentissimi Cardinalis felicissima parens, cui attributa dos integram millionem confecisse dicitur. Ejus maritus Laurentius Onuphrius Columna, Arragoniæ Prorex, fortunatus in Purpurato filio Carolo Paterviam mortalitatis jamdum An. 1689. præiverat. An. 1716. inimica non minùs mortis falce demessa est Lucretia Columna, Eminentissimi Purpurati Caroli Germana Soror, quæ nuptui collocata fuerat Josepho de Comitibus Principi Guadagnolæ, Germano Fratri Innocentii XIII. beatissimæ memoriæ Pontificis Maximi; & ut funus funeri superadderetur, ab invidâ Libitina tenellus Illustrissimæ suæ Familiæ furculus Philippus Columna vix annum egressus An. 1723. abripiebatur. Magnanimo dolore & virili luctu multiplicatis funeribus parentabat Eminentissimus Purpuratus Carolus, gentilitii sui Symboli probè memor: FLECTIMUR, NON FRANGIMUR. Stabit enim verò & diutissimè stabit Eminentissimus hic Purpuratus Carolus Columna; nec enim, quibus incolumitas Rerumpublicarum innititur, Columnas labentes, nisi publicis lachrymis Orbis intueretur.

CVRTIVS ORIGVS ROMANVS.

Urtius S. Eustachii Cardinalis Origus Romanus natus est Anno 1661. die 9. Martii: Romam ideò patriam nactus, ut, unde Sacra Fides caput extulerat, inde Sacrae Fidei lumen longè illustrissimum prodiret. E-
nimverò Origus non modò sanguinis claritate, sed virtutum quoque splendore longè nobilissimus, jam in juvenili ætate ingenii & iudicii præstantiâ celebratissimus evaserat. Hinc Innocentius XI. à parentibus adductum, paternè amplexus est. Sub Alexandro VIII. in Sacrae Reipublicæ muniis fundamina jaciebat; & statim Magnum futurum apparebat. Sub Innocentio XII. spem de se conceptam magis, magisque confirmabat, & Protonotarii Apostolici munus summâ sui comendatione peragebat. Clemens XI. suum Virum propius complexus est, & in gravissimis quibusve Sacrae Reipublicæ muniis, prudentissimis ejus consiliis ut plurimum utebatur; ita ut nunquam magnum aliquod negotium aggredi videretur, quin cum exploratissimæ Sapientiæ Viro rem antea comunicaret: & ne sua deessent Virtuti præmia, Secretarium DELLA CONSULTA (ut vocant) Anno 1706. denominaverat. Erat illo nihil integrius; ita ut justitiam administraret cunctis limatissimo studio, consilia in omnem partem saluberrima suggereret, & semel suggesta, constanter manuteneret. Nulla ei major voluptas obtingere poterat, quàm quando cum doctissimis viris, non minus ipse literatus, propediem versabatur; quibuscum doctissima colloquia in multum tempus extrahere, eidem imprimis volupe erat. Orationis assiduitas in eo admiranda semper existebat, & quam ipse excolebat in Superos Religionem, à familiaribus suis unâ exigebat, ita ut nemo facile ex iis reperiretur, qui non ad piissimi Antistitis mores suas unâ actiones componeret. Frugaliter cum ipsemet vivat, necessitatibus pauperum se totum impendere videtur, quos subsidio in dies charitativo, & largis eleemosynis refocillat. Et talis Eleemosynarius in oculis Romanis pretiosissimus evadebat. Certè Fratrum (quos de misericordiâ indigitamus) seu Ordinis Theatinorum Protector jure perquam optimo creatus est. Nam pauperum liberalissimus fautor, hos servos Dei haud aliter, ac familiares suos colit & reveretur, eorum comodis unicè deservit, cibis, culcitris, alimoniis indigos refocillat, & effusissimæ charitatis visceribus eos complectitur, qui charitatis viscera ipsimet in fovendis indigis, & ægris juvandis expandunt. Ejus Ordinis Fundator est Divus Joannes de Deo: Unicum scopum is Ordo præfixum habet, ut Charitatis operibus totum, quantum se applicet; Hinc ægros fovent, undequaque venientes paternâ curâ suscipiunt, diu noctuque inserviunt, lectulos sternunt, sordes emundant, nec quicquam turpe existimant, quod pauperibus, in quibus Christum agnoscunt, exhibeant. Fundatorem agnoscunt Joannem de Deo, natum in Lusitaniâ; verum qui modò beneficiis Orbem complectitur Universum. Nam nec infideles quidem Zelosissimus horum Religiosorum fervor è suis Hospitalibus excludit; & oppidò multi, qui corpus curaturi èò deportabantur, animæ salutem invenerunt. Ipsius Ordinis Fratres eleemosynis fidelium unicè vivunt; nec etiam in proprios usus vi regulæ eleemosynam unquam efflagitant; nec nisi sponte oblatam pro se recipiunt; infallibili veluti spe augurati, divinam Providentiam sibi non defuturam, nec Deum derelicturum eos, qui ipsi, & creaturis à se productis, & ad imaginem suam efformatis, unicè deservirent. Primum Hospitale Granadæ in Hispaniâ erigebatur. Est Granada non modò Hispaniæ, sed Europæ propemodum Universæ hortus longè amœnissimus; & ex eo horto progerminati fuere flores, qui suaveolentem chari-

tatis fragrantiam in Orbem dispensarunt univcrsum. Is Ordo Hospitalitatis à Leone X. Anno 1520. Pontificiâ authoritate confirmabatur; sed Paulus IV. adhuc magis stabiliebat, & novis privilegiis augebat; nec enim Sacra Roma repudiare potest, aut unquam vult, quos beneficiis orbis experitur univcrsus. Hujus itaque Sacri Ordinis Protector Curtius Origus Romanus ut plurimum Romanum illum Curtium æmulabatur. Nam is patriæ laborantis necessitatibus ut subveniret, in apertum terræ hiatus cum equo sese immittebat; Contra Curtius Origus viscera Charitatis pandit, ut pauperes, quorum Rempublicam credit esse suam, conservet & nutriat. Si igitur Triumphum meritis Curtius Romanus, plebem Quiritum à Præsenti interitu vindicando, illustris etiam Corona debetur alteri Romano Curtio, ex Origiis progenito, qui causam pauperum facit esse suam; neminem unquam relinquendo, qui abs se indonatus recederet. Cùm virtutes Origiorum commemoro, est, cur & illud asseram, quod de quodam illorum publicis literis consignatum reperio: Versabatur ille in domo equidem honestissima, in qua tamen foeminam, Ægyptiacæ furia gemellam nactus erat, Josepho ipse Casto Simillimus; vestem siquidem domumque intempestâ nocte præcipiti fuga relinquebat, impuras Harpyæ manus effugiens; hyeme tamen Boreaque per eam noctem atrocius sævientibus, horas complures sub dio pernoctare cogebatur; lætissimus interea, quòd per incommoda corporis thesaurum animi publicâ servasset in viâ, qui latronem habuerat in domo. Sed ad Curtium Origium retrogradiendo, Virtutes ejus Sacrà Purpurâ dignissimas judicabat Clemens XI; Hinc etiam Anno 1712. die 18. Maji Cardinalitio Collegio adscriperat, in cujus amores dudum, virtutibus propellentibus, raptum se sentiebat; nec tamen ante diem XXVI. Septembris ejus anni promulgabatur; credo ut aliquantum in pectore Pontificis, cujus partem dudum occupâret, totus recumberet. Tunc quidem, cùm crearetur, Protonotarium Apostolicum agebat, Summus Justitiarius omnibus visus; hinc Omnibus acceptus, Omnibus amabilis. Anno 1717. in consistorio Secreto habito die XII. Aprilis Legationi Bonnoniensi à Sanctissimo Patre præficietur, Eminentissimo Purpurato Cusano successurus, qui eidem provinciæ per triennium cum laude præfuerat. Verba denominantis Pontificis ea fuere. *Labitur triennium ad quod Legationem Bonnoniensem commissimus Dilecto Filio nostro Augustino Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Cusano, qui eam sedulo ac fideliter exercuit. Eidem propterea Legationi præficere nunc intendimus Dilectum pariter Filium nostrum Curtium ejusdem Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Origium, de cujus FIDE, DOCTRINA & PRUDENTIA plurimum in Domino confidimus.* Ea Urbs Bonnoniensis inter clarissimas Italiæ habetur. Ab agrorum fertilitate Pinguis, seu vernaculâ linguâ (BOLOGNA LA GRASSA) cognominatur. Romanis parit; verum VIII. Sæculo Lombardis cecit. A Carolo Magno recuperata, iterum Romana Imperio subiciebatur. Sed sub Germanis Imperatoribus, ad libertatem Cives respiciebant; quam per discordias Imperatorum cum Pontificibus Romanis facile obtinebant, & tam strenuè propugnabant, ut Friderici II. notum filium Enzelinum captum in prælio, securitatis vadem diu tenerent. Sed brevi postea libero suo Regimine exciderant, Bentivolis, aliisque ejus ad se Urbis Imperium trahentibus; inter quorum incerta regimina diu fluctuans Bononia, tandem mitissimum dominium Romanum respexit, & Julio II. ultro se subdidit; Hinc quæ suapte in Romani Pontificis jura concessit, Romæ Soror nuncupatur. Ejus etiam honoris prærogativâ gaudet, ut Pontificis Legatus à Latere perpetuò apud se resideat, qui ejus necessitates propius inspiciat; nec minus Urbs Bonnoniensis in Aulâ Pontificis Legatum habet, ut panè prærogativâ & jure Principum gaudere videatur. Ea Urbs Doctorum Patria vulgò nuncupatur, cujus Universitas à Theodosio Juniore circa annum CCCXXXIII. extructa dicitur. Hoc in comperto est, jus Civile æquè atque Canonicum è publicâ cathedrâ ea in Urbe primò omnium traditum; hinc vox communis orta, BONONIA DOCET. Eam itaque Urbem Origus regendam suscepit, & FIDE, DOCTRINA & PRUDENTIA (quales in eo Virtutes Clemens XI. de prædicaverat) adgubernabat. Cùm Anno 1721. reditum inde Romam adornaret, ut Regimen beneficentiâ inchoatum, beneficentiâ absolveret, captivos omnes, quos quidem delicta non usquequaque atrocia carceri mancipaverant, liberos dimitti curabat. Sed cùm is omnibus Virtutibus ut plurimum inclarescat, ante omnes tamen eximia Religio est, cujus commodis addictissimo studio semper invigilavit. Hinc jansenismi juratissimus hostis, in eo semper totus erat, ut repullulantem novi erroris opinionem deprimeret. Sic Quesnellanismum ortum in Galliâ averfabatur & minus in Senarum Regnum Sanctissimas curas convertebat. Unde quidam Episcopus rara è Senensi terrâ vasa, arte Indica affabrè elaborata haud ita pridem Eminentissimo nostro Cardinali Curtio Origo transmiserat. Sed Vas ipsemet Electionis creditur esse, quod in Ecclesiæ Thesauro perpetuò repositum manebit, æternumque vigebit.

MELCHIOR DE POLIGNACH , GALLUS.

Melchior S. Mariæ in Porticu Cardinalis de Polignach Gallus natus est An. 1661. die 11. Octobris ex Illustrissima Vicecomitum de Polignach Familia , quorum gentilitium castrum Polignachium dictum , situm est in agro Velauniensi tractus Cemmenii haud procul Anicio , quam Urbem Galli LE PUY indigitant. Nescio an unquam illustrius sydus nobilissimæ huic per Provinciam Cemmeniam familiæ exortum fuerit ; certè primus omnium fuit , qui Comitatus honorem in pervetustam familiam suam intulit , immò quod plus est , Purpuræ Gloriâ insignivit. Neque vulgaribus ille naturæ ingenique dotibus ad eum gloriæ apicem evehebatur ; nam eximiæ prudentiæ , perspicacissimæ indolis , acerrimique iudicii & prorsus admirandæ memoriæ Vir facilè in publicum Orbis theatrum cum gloriâ prodiit : Literarum etiam institutione tantum excrevit ingenta facundia , ut Summorum Oratorum feracissima Gallia paucos admodum exhibeat , quibus is ore penetrabili & dicendi facultate quicquam concedat. Politicas etiam regendi artes tam probè callet , ut Regum Sapientissimus Ludovicus XIV. exercitatissimam Viri Prudentiam probè contemplatus , non alio Ministro uti voluerit , per quem maxima quævis negotia , & publicam regni felicitatem concernentia , feliciter in exterorum Principum Aulis conficeret. Eum Polonia , Germania , Gallia , Italia non modò ex famâ cognoscunt , sed præsentem , & cum circumspèctissimâ Sapientiâ maxima quævis tractantem , non sine admiratione præstantissimæ indolis intuebantur. Hoc etiam in eo mirificè laudatur , quòd omnis dicacitatis juratus osor , grandia consilia nunquam non admirandâ solertia tegat , probè gnarus , consilia præsertim aulica , tamdiu tuta , quamdiu tecta. Prima ei Provincia in Poloniâ obtigit , quò Anno 1693. regius legatus ibat , ut in aulâ Joannis III. Sobieskii Galliæ utilitatibus invigilaret ; nec etiam inutilem Galliæ operam ibi posuerat : nam ex præcipuis regni proceribus permultos Galliæ amoribus mirè conciliabat : in ipsius etiam Regis , Reginæque animo tantum dominabatur , ut maximè ardua totius Regni negotia cum prudentissimo hoc Apolline communicarentur. Post mortem Sobieskii statim patuit , quàm is efficaciter procerum Polonorum animos ad Gallicas partes adduxisset. Cùm enim in patentibus circa Warsoviam campis de novo Rege eligendo Comitata celebrarentur , res pene in eo erat , ut Franciscus Ludovicus Princeps Contiacus Rex proclamaretur , Archiepiscopo Gnesnensi mordicus tenente ; sed prævaluère Austriæ conatus , & Joannes Philippus Episcopus Passaviensis ex Comitibus Lambergiis ab Imperatore Leopoldo ad ea comitata missus , ut pro Friderico Augusto Saxonie Principe , & S. R. Imperii Septemviro in Polonico folio reponendo nullum non arietem admoveret , Machinam illam ab Archimede Gallico affabrè combinatam dissolvit ; aut si male velis dicere , Lambergius Cicero visus est esse , qui Magni illius Hortensii conatus in ipso successu lætos infregit. Manserat tamen rei bellè ordinatæ laus penes Polignacum ; nam intra momenta prudentiæ laborans solertia suas partes strenuè

nuè obibat, contra successus, à concepta spe abludens, fortunæ debebatur. Anno 1707. Romam deferebatur, ut in illo Nationum omnium theatro Gallia Comitatem, Affabilitatem, & concinnos mores cunctis exhiberet. Imò cum Sacra Rotæ Romanæ Auditor assideret, in audiendis partibus æquabilem animum, in cognitione causarum ingenii perspicaciam in dicendis sententiis inconcussam justitiam præferebat. Postquam per complures annos suum nomen Romanis notum & amabile reddidisset, in Galliam properè revocabatur, cujus urgentissimæ necessitates maximum hunc Virum sibi vindicabant. Agebatur enim Anno 1710. de Pace Cæsarem inter & confederatos ex una, & Galliarum ac Hispaniarum Reges ex altera parte ineundas. Hinc die 4. Martii Parisiis non tam abibat, quàm volabat, amicam pacis olivam, Marte exulare iussu, si res benè procederet, relaturus. Intra quartam diem Bruxellas tenebat; inde Gertrudisbergam destinatum pacificationi Sedem iter prosequeretur, ibi per quinquemestrem spatium sedulo pro pace insudatum. Et quamvis ea negotiatio exitum tunc quidem sortita non fuerit; jacta tamen fuere illius Pacificationis fundamenta, quæ altero post anno magno Gallia suæ bono eruperat. Conventus tunc lectissimorum totius Europæ Legatorum ultrajectum indicebatur. Comparebant per Legatos Roma, Austria, Gallia, Hispania, Lusitania, Anglia, Suecia, Prussia, Provincia Belgii Fœderati, Moguntia, Treviri, Colonia, Palatinatus, Saxonia, Sabaudia, Florentia, Lotharingia, Venetia, Janua, Mutina, Parma, Guastalla, Monasterium, Casselia, Wirtembergia, Franconia, Suevia, Circulus Rhenanus uterque: proponerentur pacis leges, & Angli dictatoriâ potestate utebantur. Hanc Ariadnen Gallia invenerat, quâ filium porrigente è summis, quibuscum luctabatur, angustiis emergeret. Tunc sagacissimus Polignachius artes omnes, nervos omnes intendebat, ut laboranti Gallia suæ felicitatem præstaret; et enim verò præstitit, pace procurata, quâ meliorem Gallia in eo rerum statu neque quidem exoptare poterat. Legetur itaque in Gallia fastis Polignachius Pacificator, & quoties faustissima Pax Ultrajectina posteris occurreret, unâ Polignachii suæ Procuratoris felicitatis nomen gratissimâ memoria reverebitur. A Legatione Verajectina redux in Galliam factus, Christianissimo Regi Celeberrimâ Universitatis Parisiensis nomine, ejus felicitatem pacis doctissima oratione gratulabatur. Est, cur ex amœnissimo illo eloquentiâ horto paucos flosculos decerpam, afferat: Nunquam sinceriori gaudio Musas exultare, quàm cum depositis armis pax refloresceret; in medio tamen belli ardore id saltem solatii se hausisse, quòd cogitatione præciperet, concordiam præ foribus stare, eò quòd nunquam spes pacis major affulgeat, quàm cum serio bellum geritur. Cum scilicet ex fractis & collisis nubibus serenitas prodeat. Christianissimum Regem in robur plusquam Athlanteum valuisse; utpote qui Gallicum orbem, totius Europæ armis quasatum, intrepidè succollisset, & nutantem in Maximi Nepotis capite coronam suâ sapientiâ & virtute consolidasset. Deum, in cujus manibus hominum corda essent, mutatis derepente in diversum animis, Europæ Regibus pacis consilia inspirasse, qui prius præter coacervatas cædes & ardentia provinciarum busta nihil cogitarint, Eam esse, & semper fuisse Galliam, quam hostes in bello formidarent, amici in pace revererentur. Sic ille. Cujus equidem operæ, in ejus confessione pacis præstitæ, Galliarum Rex Ludovicus XIV. ita respondebat, ut Sacram sedem repetitis precibus pulsaret, ut Virum Christianissimæ Gallia suæ usquequaque utilem, in Sacra Purpurâ gloriam accerferet. Nec remoratus est Sanctissimus Pater in eò Virò honorando, qui Pacem orbi reddidisset. Hinc Cardinalem dicebat Anno 1712. die 18. Maji. Nec tamen ante 30. Januarii anni ponè insequentis promulgabatur, & sat citò, dum sat benè insignia merita compensabantur, Rex non contentus Sacro Vertici rubeum biretum imposuisse, abbatiam Anchinam, cujus redditus ultra quadraginta librarum millia ascendunt, ejus curæ demandandam curavit, Regia non minus Musicæ præficiabatur, dignitate in summos plerumque Gallia Dynastas cadere solita, & admirabili eo virtutum suarum concentu, concordia symphonie ordinandæ aptissimus videbatur. Adhæc Rex Christianissimus, ut summas hujus principis dotes etiam in suis remuneraretur, in ejus Illustrissimum fratrem Casparum Scipionem Armandum Præfecturam Velaunensis Provinciae contulerat. Fungebatur is primò omnium inter Regios Protoria Anno 1690. Urbis Anniciensis Gubernator renuntiabatur. Anno 1703. adversus repullulantes per Galliam Hugonottorum reliquias strenuè decertabat; nunquam veris triumphare visus, quàm cum iis infidelitatis reliquiis dedomitis, Orthodoxæ fidei trophæa per Galliam noviter explicaret, Demum in Regio exercitu Supremus locum tenens denominabatur. Adeoque si Comparisonem inter hoc nobile par fratrum probè instituire placeat, non incongruè consicimus, Eminentissimum Purpuratum Melchiorum Polignachium Sagacissimum Ulyssem existere, quem prudentissima consilia commendent, & in oculis Gallia longè præciosissimam reddant; contra Scipionem Armandum, in Ajacis fortitudinem excrevisse; utpote qui stylo ferreo in acie rem strenuè peragebat. Interim tamen in comperto est, non Gallicum Herculem fuisse, qui pacem Ultrajectinam extorserit; sed hanc suam à Gallia felicitatem togatis in Conclavibus Viris deberi. Modò Eminentissimus Purpuratus res Gallia, Christianissimi Regis in Aula Romanâ internuntius, solerter curat, dignus visus, qui in Urbe Orbis Principe Negotiorum summæ, & veluti arcu rerum præpoeretur.

NO. LXI.

FABIVS OLIVERIVS PISAURENSIS.

Abius SS. Viti & Modesti Cardinalis de Abbatibus Oliverius Pisaurensis ex nobilissima Oliveriorum Familia Progenitus est A. 1658. die 29. Apr. Est, cur Patria Pisaurum tanto cive lætetur, quam sua utut antiquitas commendet, plus tamen celebranda venit, cum antiqui candoris virum Sacrae Romae transmiserit. Orae Hadriatici sinus adjacet, portu celebris vetusti Operis muro cingitur. Eam ab occidente Pisaurus amnis præterfluit, unde urbi nomen quaesitum. Romanorum olim colonia erat; nam juventute abundantes, idoneas sedes eligebant, unde Subsidia recipere, & inferre possent. Totila Tyrannus magna ex parte diruit; sed è Cineribus, Belisarii curâ, pulchrior renascebatur. Is Urbi præcipuus honos habetur, quod Pontificiorum ad Urbinates Legatorum perpetua sedes existat. Olim Malatestarum, Sphorziarum & Roveriorum factionibus scindebatur, nunc sub Romani Pontificis tutelâ placidè acquiescit. Hanc naetus patriam Oliverius, Alter Belisarius & Patriæ suæ reparator videtur; nam prout ille Occidentalem æquè ac Orientalem Orbem victoriis emensus, & Romani juris Africam fecit, sic Fabius Oliverius, Pontificiorum Brevium Secretarius factus, saluberima mandata in omnes quaquaversus Orbis partes expedit, & publicam felicitatem firmat. Sicut ille expulsis Gottis Pisauero, noviter exstructo, securitatem præstitit, sic Oliverius Patriæ suæ fulgidissimum Sydus, benignissimis influxibus eandem beat. In Uno ut differant, boni omnes exoptant. Nam Bellisarium, immortalis nominis Virum, gloria erexit, invidia depresso.

*Nullus at invidia livor corrodet Olivas,
Eternumque stabit fronte virente decus.
Nam tibi Sacratas Pallas, tutabere Frondes,
Et ferient Oleas Fulmina nulla tuas.*

Enimverò Fabius Olivierius fructifera Oliva est, quæ oleum charitatis in omnes largiter dispensat. Ut Sacrae Reipublicæ Romanæ adjumento esset, juveniles annos vix satis egressus, jam ad pulpita conspiciebatur, ubi dies noctesque egregiis laboribus impendebat. Sex supra triginta annos, in maximè arduis Sacrae Reipublicæ negotiis versatum fuisse constat, antequam Sacrae Purpuræ gloriâ insigniretur. Et toto illo tempore qualescunque labores indefesso studio ita exantlabat, ut ipsi labores, laboribus nunquam suis ipsemet deesse videretur. Cum se tam maturè ad Sacram Rempublicam transulisset, juvenem laborantem admirabatur & deprædicabat Innocentius XI. Odeschalcus. Primâ virili ætate pubescentem æstimabat Alexander VIII. Ottobonus. Altiùs progressum complectebatur Innocentius XII. Pignatellus. Summis quibusve dignitatibus sustinendis maturum, in honorum vertice collocabat Clemens XI. Albanus. In ætate provectioni favoribus amplectebatur Innocentius XIII. de Comitibus. Nunc Benedictus XIII. Ursinus, in quo simillimam sui imaginem depictam intuetur, intima charitate ceu suum diligit. Nec etiam deerat, qui in Ultimo quod Romæ instituebatur, conclavi, ad hanc felicitatis Olivam proclamaret. Sed Cœli Ordinatio tunc Benedictum XIII. terque quaterque Benedictum vocabat; Verùm cum Olivæ quàm Longissimam ætatem ferant, spes de tanto Viro concepta dilata credi potest, non ablata; & desideria dilata crescent. Tam insignia enim hujus Viri existunt merita, ut Clemens XI. triginta & sex annorum contubernio sibi notissimum, magnum aliquando futurum, diu ante

Y y

affe-

assereret; nam cum plures dignitates in Sacra Republica summa sui commendatione transfiret, ab omni tamen fastu semper quam longissime aberat; Hinc iustitia eximius zelator, cum nullius odia reformidaret, aut amores ambiret, pra illa reliqua facile omnia contemnebat. Protonotarius Apostolicus cum esset, in forensibus causis praeclarum vigebarerum experientiam, utpote quem pene juvenem fori negotia exercuerant. Hinc Clemens XI. Romano solio vixdum admotus, Secretarium Brevium dixit, in quo munere ipse, antequam Pontifex crearetur, fuisset. Causae gravissimae Oliverio signandae erant. Imprimis Protestatio solemnibus ejus manu exarabatur, quam Dominus Passioneus, Pontificius Procurator ad Badensem pacem ablegatus, ibi deponebat; cum nemo in eo conventu Mediatoris partes ageret, qui contradictionum protestationes susciperet, Passioneus coram Magistratu loci suam declarationem ac protestationem emiserat, postquam eam Plenipotentiarius tam Caesaris quam Gallicis aliisque pluribus aliorum Principum ministris notam fecisset. Ac demum in Publico Reipublicae Lucernensis Senatu aperte renovaverat. In ea Protestatione a Clemente XI. id reprobabatur, quod Pax illa Badensis pro norma, basi, ac fundamento allegaret pacem Westphalicam, quam Sacra Sedes dudum in pluribus ejus articulis rejecisset, & pro irrita declarasset. Eadem protestatio adversus Nonum Electoratum, Regium Prussiae titulum, ac Utriusque Siciliae jura (cujus directum ac Supremum Dominium Sacra Sedes ut sibi debitum tueretur) extendebatur. Alteram Protestationem Oliverius signabat, quam Pacificatio Araviensis apud Helvetios inhiata, nulla & invalida declarabatur, utpote quae Orthodoxae fidei juribus adversaretur. Praeterea Oliverius Declarationi Pontificiae una subscripserat, qua tractatus Altrastadiensis initus An. 1707. itidem rejiciebatur; nec non recessus Religionis, A. 1705. in Palatinatu editus, jussu Pontificis, Oliverii manu reprobabatur, qui videlicet (verba erant Pontificis) Orthodoxae fidei, Divino cultui, atque animarum saluti, adhuc Ecclesiae & Apostolicae sedis Autoritati, libertati, aliisque juribus repugnaret. In iis omnibus laudi sibi integerrimus Antistes ducebat, quod Sacrae Sedis placitis, calamum audacter stringendo, ad amissum obsequeretur; parum curando, cum in externorum quorundam Principum aulis ingratis hanc cantilena surdis veluti auribus exciperetur. Plane Fabio Oliverio nostra Germania multum debebit, si quas ille saluberrime exaravit Sanctiones, accipere demum detur. Integerrimum & Zelosissimum Virum Clemens Pontifex (qui in eo eximia merita, non agnati sanguinis jura intuebatur) Pontificii Palatii Propraefectum nuncupabat, ut doctorum hominum amantissimus, expertissimae prudentiae Virum perpetuo penes se haberet; & ille prudentissima consilia a suo Sapientiae promptuario exerendo, Prudentissimo illo Nestori, qui quot canos numerabat, tot meritis abundabat, unde quaque satisfacerebat. Sola restabat Purpura, quae impensos per septem integra lustra labores solertissimo Viro compensaret. Eam itaque a Clemente XI. An. 1715. die 6. Maii impetraverat, cujus in Consistorio secreto ea de Fabio Oliverio Oratio fuerat. *Fraternitatum vestrarum numero adscribere intendimus dilectum Filium Fabium de Oliveriis, Protonotarium Apostolicum, Secretorum Brevium nostrorum Secretarium, ac Palatii nostri Apostolici Propraefectum, cujus honestos mores, sedulitatem, patientiam, ac in primis illibatam fidem longo triginta sex annorum conubernio probavimus.* Integra Roma in Plausus effundebatur, cum Oliverium, cujus etiam nomen suave in auribus sonaret, eod dignitatis evectum videret. Urbs Pisaurensis suae felicitatis auguria, ex ea electione proventurae, non vana spe augurabatur. Nobilissimam Matrem Juliam Oliveriam, sex & nonaginta annos natam, propitia fors in eam diem conservasse videbatur, ut ex se natum Romanam corruscantem in Purpuram videret. Qualis ex eo tempore Fabius Oliverius fuerit, aut etiam imposterum esse queat, Romanorum Purpuratorum Comitibus An. 1724. habita, vel me Tacente satis eloquuntur. Scilicet ex Malachiae effato

IN BELLO MILES Benedictus dicitur esse,
 Gratique post bellum pacis Oliva venit.
 Si etiam EXCELSAM velit * ille in sede COLUMNAM,
 Ille Columna potens est, erit, atque fuit,

* Malachia futuro Pontifici Columnam excelsam attribuit.

No.

No. LXII.

CAROLVS DE MARINIS
JANUENSIS.

Carolus S. Mariæ de Aquiro Cardinalis de Marinis Januensis natus est ao. 1667. die 16. Martii ex Nobilissimâ Marinorum in Urbe Januensi Familiâ. Is Florentissimam Januam nova felicitate beare visus, quæ cum conditorem Janum agnoscat, aurea iterum sæcula vivit, cum præter Innocentium IV. & VIII. Adrianum V. Sixtum IV. & Julium VIII. Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Dorias, Spinolas, Fliscos, Imperiales, Marinos, Justinianos, Grimaldos, Fulgosios, Pallavicinos, Pasquas, Lomelinos, Pinellos, Saulios Cybos, celeberrima planè Orthodoxi Orbis Lumina, progenuerit, qui Patriæ Suæ felicitatem instaurârunt. Sit Genua superba, & ædificiorum splendore magnifica; parùm hoc esset, nisi magnæ animæ vastum hoc corpus insiderent. Floribus & fructibus abundet, iisque planè cum admiratione exterorum turgescat; sed plùs admiramur prorsus egregios hortulanos, qui, ut ne in Ecclesiæ horto (ubi messis multa,) operarii pauci existant, Pastoralis & solertissimâ curâ suâ efficiunt. Planè Eminentissimus Purpuratus de Marinis, consummatæ Virtutis Dynasta, inelytam Januensium gloriam multùm promovet. Sub Alexandro VIII. & Innocentio XII. Cameræ Apostolicæ Generalem Auditorem agebat. Cum quidem sub Alexandro VIII. gravissimum bellum, ab Imperatore Leopoldo adversus Ottomanos in Hungaria gestum, Sedi Apostolicæ magni staret, Carolus de Marinis omne studium in id impendebat, ut milite, pecuniis, & reliquo belli instrumento pia Austria adjuvaretur. Sub Innocentio XII. itidem largissimus Auri imber in Hungariam desuebat; & hoc solatii Sacra Roma percipiebat, quòd suos thesauros nunquam majori lucro impendisse visa fuerit; nam invictissimus heros Eugenius, Turcis profigandis natus princeps, propè Zentam, Tibisco fluvio adjacentem, tamobilem victoriam Anno 1697. ab hostibus reportaverat, ut viginti & duo eorum millia cæsa in acie numerarentur, præter alia quindecim millia, quos ponte rupto, Tibiscus rapax, secum auferrebat. Ex cæsareis non plures quadringentis desiderabantur; tantulo impendio ingens victoria steterat. Ea victoria Cæsari Hungariam, Venetis Peloponesum, & Polonis Caminjecium fortissimum Limentaneum adversus Turcas propugnaculum, in manus dabat. Clemente XI. Regimini admoto, Pontificii cubiculi præfectura Carolo de Marinis conferebatur. Multùm Sanctissimus Pater candido Viri ingenio delectabatur. Planè juris peritissimus in gravissimis quibusque Sacræ Reipublicæ causis, ad consilium ab eo advocabatur, ubi mentis suæ sensum tam candide denudare consueverat, ut nihil illo sincerius visum. Hinc Pontificis in eum favor magis magisque increse-

bat, & priusquam in Lusitaniam Michaël Angelus de Comitibus Pontificius Nuntius iret, Carolum de Marinis ad eam Nuntiaturam multorum spes destinabat. Sed Pontifex Clemens Cubiculi sui Præfectum, quem sincerè amabat, & inter familiarissimos habebat, penes se retinere statuerat. Enimverò toto Præfecturæ suæ tempore Optimo Principi prudentibus consiliis assistebat. Ad Bullam Unigenitus promulgandam, religiosissimo Zelo suo multùm conferebat. Nec minùs in Patriæ Suæ litibus, cum Sede Pontificia terminandis totus erat. Ad ea negotia feliciter pertractanda, Jurisprudentiæ eximium studium Viro docto filium præbebat. Noverit se dignissimum Posterum Dominici Antonii de Marinis, qui in Jurisprudentiæ nobilissimo studio tam eximius erat, ut pene omnes illius temporis jurisperitos post se relinqueret. Funerabatur Lux illa Legum Civilium Anno 1666. Sed non unà efferebantur ingenii sui partus; nam hodie dum exstant, & in doctorum manibus versantur Resolutionum thomus I. & II. &c. Alius etiam ex nobilissimâ hac Marinorum Familiâ in Sæculo XIII. Januæ Philosophiæ scientia nobilis florebat; is etiam, ne sua una secum philosophia tumularetur, insignem librum de confusione linguarum, & librum de secretis naturæ relinquebat. Nec minùs Carolus de Marinis utrumque Studium Philosophicum æquè ac juridicum bellissimo fœdere junxerat. Philosophia facem præferebat, ad vitam quàm rectissimè & veræ rationi conformiter instituendam. Jurisprudentia viam monstrabat, quatenus suum cuilibet jus summa integritate administraret. Insignibus iis qualitatibus Clemens XI. permotum se sentiebat, ut Sacram Purpuram Viro, de Republicâ tam præclarè merito adjudicaret. Facta fuerat promotio Anno 1715. die 19. Maji; licet publicatio non ante diem 16. Septembris ejusdem anni subsequeretur. Tunc quidem Pontificis de eo Oratio ea fuit. *Creare intendimus Carolum de Marinis, quem ut probe nôstis, in ipso Pontificatus nostri Primordio jam à decennio & ultra sub duobus prædecessoribus nostris Camera nostræ Apostolicæ Generalem Auditorem, adeoque tam ante quam post suppressionem venalitatis ejusmodi officii illo fungentem invenimus; inde verò post alios fere novem annos ab eo in eodem munere transactos, ad Pontificii nostri cubiculi Præfecturam, quam sex & ultra annis exercet, transtulimus.* Ea Promulgatio facta non modò nobilissimam familiam de Marinis, verùm etiam totam Januam Purpurati Civis honore triumphabundam, in gaudium erigebat; nec minùs Sacra Roma exultare visa. Nam cum natus Romæ, oriundus Januâ sit, Clarissimum Civem Urbs utraque ex æquo sibi vindicat.

No. LXIII.

JULIUS ALBERONVS PLACENTINUS.

Ulius S. Adriani Cardinalis Alberonus Placentinus natus est An. 1664. die 30. Martii. Parentes nactus erat honestissimos; sed qui diurno labore viverent. Hortum coluisse constat. Credo, ut Julius Abdalonymi instar esset, qui ad Regalem Purpuram ab areolis evocaretur. Enimverò Julius ab incunabulis statim prodidit, quantus denique Vir in publicum Orbis theatrum progressurus esset. Tam vivida vis memoriæ, & ea perspicacia ingenii in puero erat, ut coætaneos suos multis post se parasangis relinqueret. Apud Canonicos Regulares S. Pauli (quos etiam Barnabitas indigitamus, eò quòd Divi Barnabæ cultui unicè mancipati sint) literas humaniores edocebatur; & statim historias tam probè callebat, ut nihil ex omni retro antiquitate esset, quod ejus perspicaciam ingenii superfugeret. Hinc ille futuræ sapientiæ fundamina jaciebat, & Historiâ duce, præterita probè dignoscebat, præsentia ordinabat, & futura introspiciebat. Postea sublimiorum scientiarum curriculum ita percurrebat, ut summum futurum, omnes augurarentur. Inde Sacris Ordinibus initiabatur, beneficio in principe Urbis Ecclesiæ obtento. Statim postea Barnius Pontificis apud Ravennates Prolegatus, eum ad suas ades traduxerat, optimum & fidelissimum œconomum (eo enim munere fungebatur) expertus. Postquam Barnius ad Archiepiscopatum Placentinum promotum se vidit, Julium Alberonum in patriam urbem unâ secum attraxit; & cum ejus Viri solertissimam indolem perspectam haberet, Barnium quemdam ex agnatis ejus curæ comittebat, ut in optimis Civilis Regiminis artibus probè informaretur, quas summus ille rerum magister, ex intimis politiæ visceribus, ad amussim callebat. Exinde Julius cum Episcopo Castri S. Dominici ex Comitibus Ronconverriis, quem Dux Parmensis ad Vendomii castra ablegarat, eò unâ se conferebat. Cum Gallicam linguam eleganter loqueretur, & eruditionem non vulgarem exhiberet; adhæc in dictis & factis insignis sapientia promicaret, facilè se Vendomio Gallorum Herculi probabat; ita ut aularum negotiis unicè factum, à se neutiquam dimittendum decerneret. Enimverò Gallicus ille Achilles hunc veluti Patroclum suum tanto amore prosequeretur, ut non alio quàm CHARI ABBATIS sui nomine tam doctum caput compellaret. Et ex iis initiis grande hoc Sapientiæ domicilium ad summum denique gloriæ apicem exsurrexerat. Nam Dux Parmensis Franciscus Farnesius, probè animadvertens, summum gratiæ locum ab hoc subdito suo in Gallorum castris teneri, non modò Comitis titulum & prærogativam meritissimo Viro liberaliter indulisit, verùm suarum etiam apud Vendomium Procuratorem rerum esse voluit; quam ille provinciam tam gnaviter obibat, ut Principi suo ad amussim satisfaceret. Vendomio ad Belgicam militiam translato, ejus lateri perpetuò adhærebat. Nec etiam in Hispaniam digressum destituebat, sed filium à fortuna inchoatum strenuè prosequeretur, & quam sibi ad gloriam consequendam Sors viam aperiebat, in remotissimâ etiam Regione quærebat. Parisiis tamen, antequam in Hispaniam iret, paulisper moratus, non modò ad Regiæ manus, Vendomio aditum sternente, deosculandas admittebatur; verùm etiam annuâ pensione, Regis munificentia, condonatum se vidit. In Hispaniâ homo licet Italus,

Zz

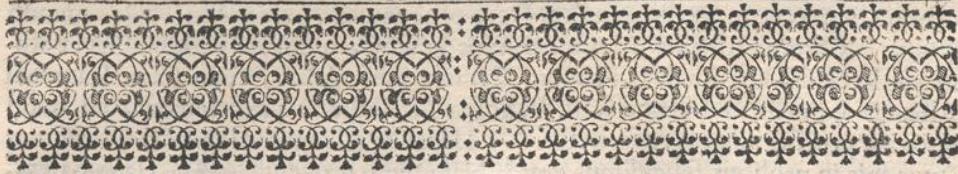
in

in omnem tamen partem mirâ solertiâ versatilis, in Hispanorum mores unâ & amores faciliè inîgrabat. Solemne illi erat, solidas noctibus dies maritare, & tempora somni arctiora quàm noctis erant. Plerumque per diem naturalem octodecim integras horas laboribus consecrabat, solas sex reliquas horulas ad quietem sibi aut somnum capiendum vir indefatigabilis seposuerat. Ingenium ei ubivis præsens erat, nec quicquam contingere visum, quod ille non diu antea admirabili sagaciâ prospexerat. Virili gravitate cum polleat, nihil tamen humanitate illius, quâ nec infimum quemquam ex plebe præteritum volebat, ad demulcendos hominum animos concinnius visum. Regnorum arcana & grandia quævis consilia tam alto silentio, & dissimulatione contegere nunquam non visus est, ut nihil minùs, quàm quæ vel maximè agebat, prudentissimus Princeps, agere crederetur. Corpore parvus, animo tamen, quò solò vinci nunquam potuit, maximus est. Ipsi Oculi (quos cordis fenestras indigitamus) amoenè scintillantes satis eloquuntur, quanta in animo Sapiencia hospitetur. His tot naturæ & ingenii dotibus ornatus, quid mirum, si in Philippi V. Regis Hispaniarum gratiam non tam irrepsit, quàm arcana quadam virtutis vi potenter semet insinuavit. Nec ante beneficium obtinebat, quàm maximum dedisset; Nam Arragonia & Valentia in Regis obsequio, ejus viri solertia conservatæ dicuntur: certè per utrumque regnum sagacissimus Dynasta dies noctesque circumcursabat, & summâ illâ, quâ ad stuporem audientium pollet, facundiâ, nutantes animos ad Philippi V. partes propius inflectebat. Post Vendomii mortem, quæ contigit An. 1712. die 10. Junii, Lutetiam Parisiorum ibat, Galliarum Regem probè edocturus, quis rerum status per Hispaniam esset. Quotus in acie miles, in aula Dynasta pro Rege staret. Quantum Philippus V. Gallicis subsidiis juvandus esset, ut bis nutans in regio capite corona solidaretur. Auditus est cum summa attentione à Regum Sapiientissimo, qui ex ejus vultu & ore, quo oracula promere visus, penitus defixus hærebat. Remissus est regis mandatis luculenter instructus. Immò Dux Parmensis eum suum in Regiâ Aulâ ministrum denominaverat, quo quidem publico charactere insignitus, tunc primò omnium prodiit. Statim res contigit, quæ felicitatis telam, tam feliciter ejus Sapientiæ Viri inchoatam, penitus abolveret; nam Mariâ Ludovicâ Gabriellâ Sabaudâ Anno 1714. die 14. Februarii è vivis sublatâ, Philippo V. nova Sponsa quærebatur, Hispanorum magnitudinì par futura. Et Julius Alberonus in causâ fuisse perhibetur, ut Elisabètha Parmensis Eduardi III. Parmæ & Placentiæ Principis, & Dorotheæ Sophiæ Palatinæ filia, ad regium Hispaniæ culmen evocaretur. Protinus non successivis intervallis & veluti per gradus ad summa quæque pervenit; sed altissimum gloriæ verticem priùs tenuit, quàm scandere visus sit. Nec Hispani proceres, utut authoritatis retinentissimi, homini extero invidere visi, in quo tot eximia decora, quot simul omnia rarè admodum in eodem subiecto concurrunt, reperiebantur. Primò quidem Mallacæ Episcopatus, cujus redditus ad septuaginta aureorum millia faciliè ascendunt, Philippi V. regis favoribus ei conferebatur. Statim exinde Hispalensem Archiepiscopatum, qui secundum à Toletanâ Ecclesiâ locum obtinet, Rex eidem attribuit; cujus tamen Confirmatio à Sede Pontificiâ suspendebatur, eò quòd Sacrorum Canonum placita obstare viderentur, ne à Malaccensi Episcopatu recentissimè obtento, uno veluti saltu ad Archiepiscopalem sedem transiliretur. Rex tamen apud sedem Apostolicam pro impetrandâ confirmatione ardentissimè instabat, faciliè obtenturus, nisi repens rerum mutatio exorta, eos veluti in cunis conatus intervertisset. Interim in Hispaniâ Julius Ministrissimum agebat: Rex ejus oracula venerabatur, integra Hispania, quem Rex unicè diligebat, vix non adorabat,

rabat, exteri etiam principes primæ admisionis Ministrum, summopere exco-
lebant. Sola Purpura restare videbatur, quâ summa Viri Merita condecora-
rentur; nam Julio Alberono ad clavum in Hispaniæ Regno sedente, contigere
non pauca, unde Sancta Mater Ecclesia gauderet. Primò Philippus Hispaniæ
Rex Catholicus, pro eò, quò se teneri declaraverat, Ecclesiæ jura tuendi sin-
gulari studio, disertè mandaverat, ut vetitum jam dudum Hispanæ Nationi cum
Romanâ Curiâ commercium (ex eo videlicet tempore, quo Carolum III. Hispa-
niæ regem Sacra Sedes agnoverat) prorsus in integrum restitueretur. Secun-
dò ut Pontificius in illis regnis Nuntius, ejusque Tribunal, Ministri, & Offi-
ciales quilibet ad prærogativas, honores, facultates, ac jurisdictiones omnes,
quibus antea frui ac potiri consueverant, plenè redintegrarentur. Tertiò ut
omnija tam ad Ecclesiam, quàm Apostolicam sedem pertinentia, prorsus in eum
statum reponerentur, quò fuissent, quando Carolus II, regali in solio sedebat;
quæ postrema declaratio multum faciebat, ad multas Ecclesiasticæ jurisdictionis,
ac Apostolicæ Authoritatis Offensas cumulatè reparandas. Demum Phi-
lippus V. multas bellicas naves in Turcas armaverat, quæ reliquis junctæ, in to-
tius Christianitatis emolumentum longè maximum Mari Mediterraneo immit-
tebantur. Hæc tot tantæque beneficia Sanctissimus Pater magna ex
parte in acceptis referebat Julio Alberono Hispaniæ Ministrissimo. Hinc eum
in Consistorio Secretò habito Anno 1717. die 12. Julii, Cardinalem à se nuncu-
pandum ducebat. Causas luculenter propalabat; Nam facta prædictorum be-
neficiorum commemoratione ita subinferebat. *Hæc omnia pertractata, acta, gesta,
ac tandem ad eum, quem audistis, felicem exitum perducta, & stabilita fuerunt emixto potissi-
mum studio dilecti Filii Julii Alberonis, cujus scilicet unius operâ præfatus Philippus Rex in e-
jusmodi negotiis usus fuit. Accedit ad ipsius Alberoni commendationem: quod idem hic est, qui
memorati Regis Philippi jussu sedulo curavit, ut anno præterito plurimum bellicarum navium. ac
triremium æmen minutissimum adornaretur, quod ab eodem Rege rogatu nostro in auxilium
Christianæ Classis adversus Turcas transmissum fuit; nec sanè imparem adhibuit curam, ut etiam
hoc anno à prædicto Rege in eundem finem mitteretur aliud validius sexdecim bellicarum na-
vium subsidiurn, quod omnibus necessariis optimè instructum è portu Gadicensi jam solvisse nu-
perrimè accepimus. Equum propterea existimamus præferri, ut nostram erga Regem, qui
Nobis & Ecclesiæ satisfacere non erubuit, paternam charitatem luculento aliquo testimonio com-
probemus, Virum hunc ei gratum, simulque de Apostolica Sede, ac de publicâ causâ præmissis
nonnibus benè meritum Fraternalium vestrarum numero adscribere: ut alacrius ad alia, &
quidem majora in posterum peragenda, quæ Christianæ Reipublicæ, & Catholice Ecclesiæ leta
esse possint, & utilia tam Rex ipse, quam idem ejus Minister Alberonus amplissimo hoc Pontifi-
ciæ largitatis munere vehementius inflammentur.* Hæc de Julio Alberono Sanctissimus
Pater. Sed quæ rerum humanarum vicissitudo est, subitò exorta tempestas tam
Serenum Cælum tristibus nubilis involvebat; & die 5. Julii tantus Princeps
inter rara variantis fortunæ exempla numerandus integro Regno, cui tam uti-
lem operam navasse videbatur, excedere jussus. Mox nova tempestas è Capito-
lio in Magnanimum Virum, & invidorum artibus, prout in litis progressu appa-
rebat, circumventum, detonabat. Nam Sevestæ Tiguliorum (festri di Lepante
vocant) à Januensis, requirente Pontifice, apposita custodiâ, suis in ædi-
bus servabatur; sed ne hospitalitatis jura infringere videretur, laxatâ custodiâ,
Senatus Januensis liberum dimitti curaverat. Hic enim verò tam acerbè à for-
tunâ vapulans, stabat tamen adversus Calamitates inconcussus Princeps, nun-
quam visus magis mirandus, quàm cum fortunæ insultantis ictus imperterritò
animo exciperet. Certè ceu ea calamitas ad se non pertineret, vultu semper
imperterritò, & explicato frontis honore conspiciebatur, ita ut penè in stu-
porem raperentur, qui Virum calamitosum, sed simul de præteritâ suâ vitâ ni-
hil

hil remittentem, in seras usque noctes laboriosum, inter amicos ridentem, suaviter cum omnibus conversantem, & veluti imaginariam (ut ita dicam) etiam in illo rerum statu Rempublicam gerentem conspiciebant. Cum causa, quæ tantum Virum afflixit, invidiosè per totum Orbem traducta fuerit, neque hic à me reticenda, ita tamen, ut simul tuear, videtur. Reus agebatur, quòd sexdecim bellicæ naves anno 1717. adversus Turcas destinatæ, in anchoris nunquam solutis hæssissent; immò quòd ipsius etiam consilio bellum adversus Cæsarem, cui tunc vel maximè cum Turcis res in Hungaria erat, ab Hispania decretum fuerit. Ea omnia Julius in oculis totius Europæ luculenter refutaverat, suarum etiam prototypon literarum, ad Regem datarum, exhibendo, quibus bellum in eo rerum articulo, quo tunc deprehensa Christianitatis salus hærebat, ceu minùs decorum futurum apertè dissuaserat. Culpa itaque in alios (quoscunque demum) malignorum consiliorum suggestores recidebat. Postquam Clemens XI. Pontifex integerrimus, & justitiæ laude florentissimus, è vivis excessisset, Sacri Collegii Senatores unanimi calculo censuerant, Julium Alberonum, cujus indemnata memoriam venerabantur, dignissimum videri, qui ad Sacrum Conclave pro novo Pontifice eligendo advocaretur. Advolabat ille contrà, ac invidi opinabantur, innocentiam suam plenissimè fretus. Integra Roma, advenientis Famam commota, ad portam effundebatur; & Virum humanissimum intueri, & in ejus amores effundi, unam contingere visa. Tunc quidem Palatium in Campo Martio incolebat, ipse adversus Fortunæ injurias Mars alter futurus. Enimverò pleno statim sydere sol iste Romanis micabat. Largissimas eleemosynas in pauperes dispensando, eorum beneficentissimus parens audiebat. Triginta Romanas puellas, dote liberaliter attributa, honesto nuptui collocaverat. Ingentem auri vim profundeabat, ut complures, ob æs alienum contractum carceri mancipatos, pretio soluto, eximeret. Talem denique se omnibus exhibebat, ut prorsus alium, quam quem malevolorum artes depinxerant, oculatissima Roma intelligeret. Ergo ab Innocentio XIII, ipsam videlicet Innocentiã tanto Virtutis Alumno suffragante, facile solvebatur quem vita sua integerrimè peracta, jam dudum absolvisset. Ex ejus manibus purpureum Galerum, suo impostum Verticis, recepit; tunc demum verè Julius dicendus, utpote qui tot Pompejos, seu suæ invidos gloriæ magnificè detriumphavit. Non desuere, qui Maximum hunc Cardinalem Julium Alberonum, decantatissimo Purpurato Julio Mazarino, eorum comparatione Virorum non inconcinne institutã conferrent. Nam utrique idem Julii nomen obtigerat. Uterque Politicorum artibus circumventus, è summo apice, quem ancillante fortunam attigerat, momentò citius precipitabatur. Julius Hispaniam, Mazarinus Galliam expulsus est. Mazarinus improspere fortunam detriumphatam rediit: Julius Alberonus penè in procinctu, ut redeat, stare videtur, de utroque hi versus exstant.

Purpura num tulerit, mihi dic plus Julio honoris,
Julius attulerit plusne decoris ei?
Julius excelfo Mazarini nomine gaudet,
Aut fieri aut factis quis neget esse parem?

No. LXIV.

ALEXANDER ALBANVS URBINAS.

Alexander S. Mariæ in Cosmedin Cardinalis Albanus Urbinas, Cardinalis Alexander nuncupatus, natus est Anno 1693. ex celeberrimâ Albanorum familiâ, quæ tria præclara sydera nostra hac ætate Orthodoxo orbi dedit: Clementem XI. Albanum Pontificem Maximum, Annibalem & Alexandrum Albanos, tanto patruo dignissimos nepotes. Illustrissimi Albani Græcæ originis sunt; nam ex Albanîâ, turcarum armis pulsî, in Italiâ suâ sedem Sapientiæ fixerunt. Ibi in duas stirpes abibant, quarum una apud Bergomenses, altera Urbinates inter inclarescebat. Ex Bergomensî Lineâ progressus fuerat Joannes Hyeronimus Albanus, suâ ætate jurisperitus omnium longè celeberrimus visus. Et tamen Vir insigniter doctus, Martem sequebatur: In eo videlicet generosus sanguis ebulliebat, ut fortissimâ dextrâ gladium in Turcarum jugulis defigeret; Militari coronâ gloriosè donatus, ad forensia civilis regiminis munia redibat; nam Excellentissima Venetorum Respublica Urbem Bergomensem Viro clarissimo regendam committebat. Verùm ille in civili æquè ac militari Republicâ probè exercitatus, ad Sacram aspirabat: & quocunque se vertebat, sumus apparebat. Pius V. Sacræ Fidei Zelatorem mirificum, Romam ad se evocabat; nec etiam, conjuge sua amisâ, aliam quàm Ecclesiam Sponsam Hyeronimus ambiebat. Hinc Anno 1570. Sacro Purpuratorum Collegio adlegebatur, ubi dubium relinquebat, an majus decus Purpuræ inferret, aut ab eâ ipsemet mutuaret. Planè Pio V. Sanctitatis sydere, oculis mortalium anno 1572. subducto, propè erat, ut ad Divi Petri Cathedram Albanus eveheretur: Solum id obstare visum, quòd tres filios Joannem Baptistam, Franciscum, & Dominicum, legitimo thoro progenitos haberet; unde in Gregorium XIII. Sacri Senatûs vota denique conspirabant. Tres illi Hyeronimi, ut dixi, filii, suâ commendati prudentiâ inter Romanos Senatores assumebantur, Patres Patriæ facti, & Romanæ Magnitudinis comparticipes. Verùm adhuc multò felicior Joannes Hyeronimus, in literario partu suo, in oculis orbis relicto, existit, & insignis ille tractatus de Immunitate Ecclesiastica, quem Julio II. Anno 1553. inscripserat, nec non alii tractatus de potestate Papæ & Concilii: de donatione Constantini: de Cardinalatu &c. magni viri nomen perpetuò loquentur. Nec minus Urbinates Albani inclÿta sui famâ nobilitabantur. Horatius Albanus Eminentissimi nostri Purpurati Alexandri Proavus, Vir eximiè doctus, ab Urbano VIII. Barberino Senatoribus & Patritiis Romanis, Patriæque Patribus ob præclara merita annumerabatur: cujus uxor Olympia Stacoli, altera veluti Bercynthia

Aaa

cynthia

cynthia futura, & majorum gentium Deos progenitura, quindecim Proles mundo dedit. Carolus Albanus Alexandri Avus apud Carolum Barberinum Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinalem Primum Camerarium agebat, cujus frater Hannibal Albanus à prædicto Urbano VIII. Vaticanæ Bibliothecæ præficebatur, eò quòd doctrina prorsus insignis reperiretur. Horatius Albanus Alexandri Clarissimus Pater suis in prolibus felicissimus erat. Namque is progenuit *primò* Hannibalem, natum anno 1682. die 13. Augusti, cujus insignia in Christianam Rempublicam merita pagina 52. exposuimus: *Secundò* Carolum Albanum, Principem de Sorano, quem Carolus VI. Romanorum Imperator anno 1719. Sacri Romani Imperii Principem denominavit. Is Principum genæ meritò nuncupandus, ex calculi doloribus anno 1724. gravissimè decumbebat: cum de ejus vitâ actum omnes crederent, nisi sectionem pateretur, semet Ordinationi Dei & Medicorum consilio penitus permittebat; verùm cum ea inciso sub tempus matutinum die 31. Maij facta fuisset, postera die horâ VIII. funus erat, ob insignes animi dotes eò magis deplorandus Princeps, quod atrox libitina pretiosissimæ vitæ filum ætatis suæ anno XXXVII. nimis quàm maturè abrupisset. *Tertiò* genitus est Alexander Albanus, quem hic referimus. Demum filia Horatii unica Maria Grazia erat, quæ Institutum Monialium de monte Carmelo professa, in Honorem Clementis XI. Albani, à Sancto Clemente nuncupabatur. Enimverò Clemens XI. Annibalis, Caroli, Alexandri, & Mariæ gloriosissimus Patruus grandibus meritis suis totum complectebatur orbem. Statim ac ad Sacram Cathedram ascenderat, Cardinalem Tournonum ad Sinenses ablegaverat, ut quò locò res Sinensis esset, in illa relationum discrepantiâ penitus dignosceret; immò Divinæ Providentiæ rem maximè arduam committendo, anno 1714. die 19. Martii definitoriâ sententiâ, intrepidus Athleta rem aggrediebatur, quæ cum maximos motus in Sinarum regno excitatura videretur, cœlesti tamen indubiè auxilio factum, ut Aula Sinensis eâ declaratione factâ nullatenus offenderetur. Nec minus intrepidus hic Pontifex in Quesnelli errores, ejusque propositiones centum est unam, licet causæ pessimæ Patroni non deesse viderentur, generosè detonabat. Solemnibus quibuscunque tractatibus, inter Europæ Principes initis, fortiter reclamabat, si quidquam in iis contineri reperiret, unde Sacrae Sedis Jura, & Orthodoxæ Ecclesiae incolumitas læderetur. Ad Abyssinos novos à Franciscanâ Familiâ Missionarios mittebat, & latissimis inde nuntiis recreabatur. Idem quadringentas puellas Romanas suis expensis honesto nuptui collocaverat. Ad bellum Turcicum ex Apostolico arario ingentem pecuniæ vim Cæsari subministrabat. Cum annonæ caritas in Italiâ esset, duo millia villicorum, qui ex agris, fame urgente, Romam confugerant, liberali manu alebat. Pium V. Andream de Avallino, Felicem de Cantalicio, & Catharinam de Bononiâ Sanctorum fastis inferebat. Toto quo federat tempore septuaginta Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinales creabat, tot videlicet, quot ex Bullâ Sixti V. simul esse possunt. Cui itaque mirum videatur, si tam præclarum Patruum nactus Alexander Albanus, sub ejus grandæva disciplinâ maximus evaserit? Adolescentiam vixdum egressus, ab inclyto Equitum Melitenisum Ordine anno 1709. non modò inter suos adoptabatur, verùm etiam Magnus Prior Armeniæ dicebatur. Alter videlicet Alexander Macedo futurus, qui in Orientales plagas generosas curas extenderet. Eodem anno Annibal Albanus sui simillimum fratrem Bononiam secum ducebat, ut Fridericum IV. Daniæ regem, quem laudabile pulcherrimæ Italiæ perlustrandæ desiderium ex ipsis usquequaque Septentrionalibus plagis in Occidentales Oras evocaverat, Pontificis nomine salutaret, & unâ invitaret, ut ne Romam principem Orbis Urbem, cum reliquam Italiam viseret, præteritam vellet. Anno 1710. Ædes Albanæ, in pomerio

moerio extra urbem prope Ecclesiam Sancti Sebastiani ædificatæ, eorum Principum insigni pietate, pro novâ Ecclesia Divo Fabiano dedicandâ, destinabantur. Anno 1711. sub disciplinâ R. R. P. P. Societatis Jesu in Seminario Romano prorsus egregios Alexander progressus faciebat; sed Horatio Albano parente magno Romanæ Urbis luctu Anno 1712. elato, ad fraternas ædes Annibalis Albani transferebatur. Anno 1713. Clericus de Camera à Clemente XI. ejus ingenio nepotis multum delectato, nuncupabatur. Anno 1716. Humoristarum (ut vocantur) Academia eximie Prudentiæ Principem in Caput eligebat. Tunc ille longè celeberrimum Musæum instruebat, in quo, quidquid antiquitas rarum & carum habet, reponebat. Anno 1717 apud Urbinates doctoratûs laureâ condecorabatur. Romam reducem Passioneus, Vir primæ apud Clementem admissionis, comitabatur. Anno 1719. Pontificiorum Memorialium Expeditior factus, arduo muneri undequaque satisfaciebat. Anno 1720. Melitensem Commendam magnorum reddituum in Monte Flascionis obtinuerat. Eodem Anno Nuntius Pontificis destinabatur, qui Viennam regiam Austriæ Urbem iret. Eum abeuntem Clemens XI. Pontificia Benedictione imperiebat. Cæsar Sacræ Romæ semper Studiosissimus, quàm ægrè Georgium Spinolam Charissimum caput, à se dimittebat; tam vehementer postea in Alexandri amores effundebatur. Pro Commachio Sacræ Sedi restituenda, præclarus ille Nuntius vehementer instabat. Verùm cœptam telam, ad Purpuræ videlicet honorem brevi postea, evocatus, absolvere non potuit. Nam Innocentius XIII. Clementis Successor inter primas Sacri Regiminis sui curas habebat, ut hoc Sydus tot virtutibus inclarescens, in Romanorum Purpuratorum fulgidissimum cælum transponeret. Ipse etiam Imperator, præclaris Viri dotibus eximie captus, utilissimam Sacræ Reipublicæ operam à se impendi credebat, si Clementis XI. dignissimum nepotem Augustissima manu pro purpurâ recommendaret. Eam itaque Alexander Albanus à Prædicto Innocentio XIII. Anno 1721. die 16. Julii obtinuerat, summo Romanorum, Albanæ Domûs, & Urbinatum applausu. Tunc quidem octo & viginti annos, in Sacro Purpuratorum Collegio omnium natu minius numeraverat; sed promicans ex eo Sapiencia supra ætatem erat. Et qui cum prima lanugine Purpuram meritus est, in profectiori ætate Gloriosissimi Patruî solium, est, cur suffragante sapientia sperare possit. Amavit Ecclesia Clementem, cujus vel ipsum nomen ad amorem omnes provocavit. Amabit Annibalem, strenuum Heroem in Sacræ Romanæ Ecclesiæ juribus fortiter tuendis. Amplectetur Alexandros, quarumcunque difficultatum nodos ancipiti Sapientiæ gladio dissoluturos.

